

מעיר מעורבת לעיר משותפת | من بلد مختلطة الى مشتركة

פרויקט גמר - סטודיו נוף 60 7.8.2025 שימאא אבו סאלח شيمااء ابوصالح

מנחים: דפנה גרינשטיין, תמר דראל-פוספלד, ברברה אהרונסון | ייעוציים: אורי מורן, רפי רייש | מחקר מלווה: שירה וילקוף

ערים מעורבות במדינה

Mixed cities in Israel

מעלות-תרשיחא

עכו

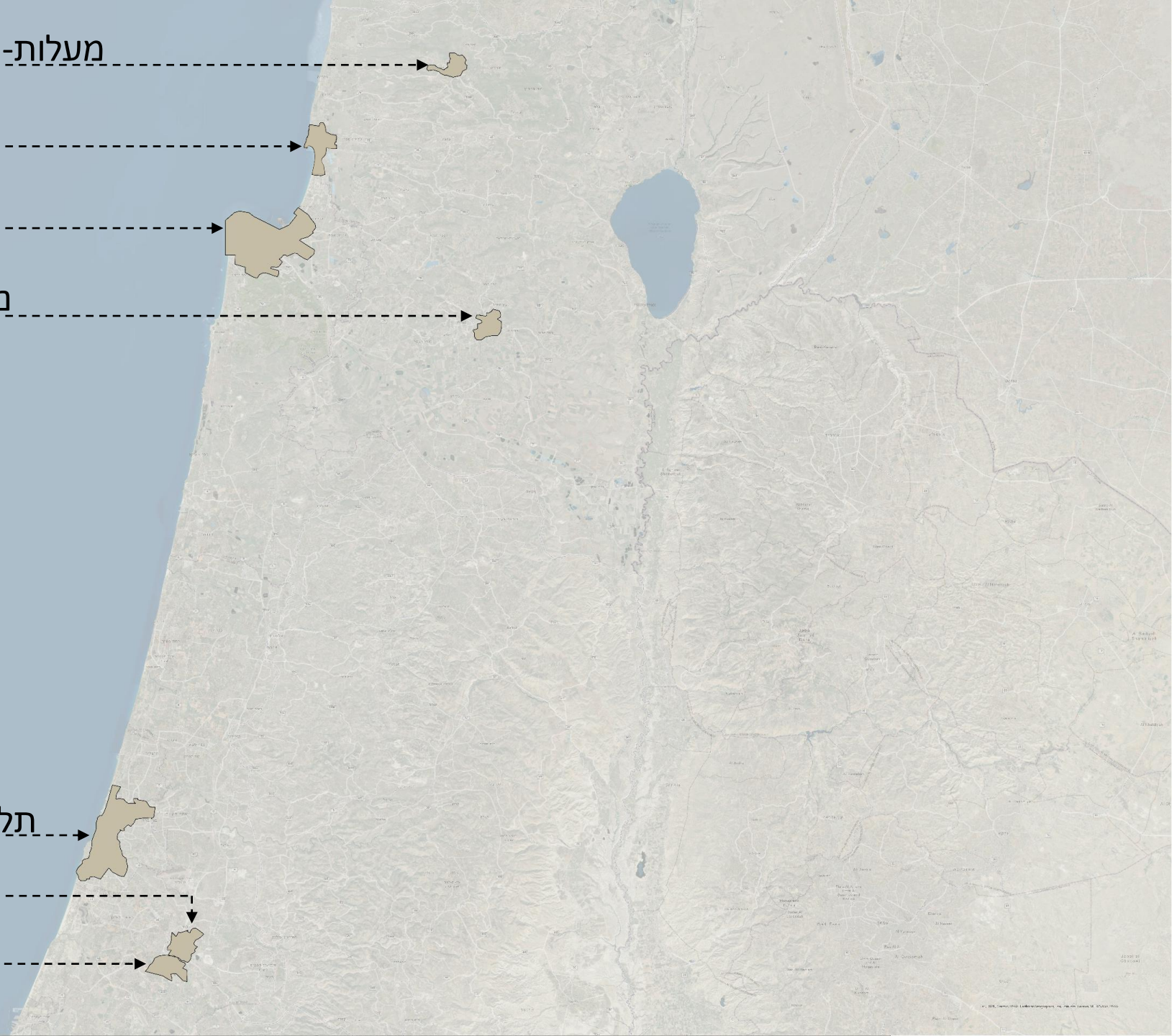
חיפה

נוף הגליל

תל אביב-יפו

לוד

רמלה

עיר מעורבת - 1937

המונח הוא מיצג עיר רב-אתנית/ דו-לאומית – ערים עם רוב יהודי עם מיעוט פלסטיני.

מקור היסטורי של המונח - 1920

הנהגת הקהילה הציונית הקדם-ישראלית תפסה את האזורים המעורבים כ"לא טהורים" ותייגה אותם כ"ערים מעורבות". בעל משמעות שלילית מובהקת.

עיר מעורבת - 1937

המונח הוא מיצג עיר רב-אתנית/ דו-לאומית – ערים עם רוב יהודי עם מיעוט פלסטיני.

מקור היסטורי של המונח - 1920

הנהגת הקהילה הציונית הקדם-ישראלית תפסה את האזורים המעורבים כ"לא טהורים" ותייגה אותם כ"ערים מעורבות". בעל משמעות שלילית מובהקת.

עיר מעורבת - 1937

המונח הוא מיצג עיר רב-אתנית/ דו-לאומית – ערים עם רוב יהודי עם מיעוט פלסטיני.

עיר משותפת - 2025

מרחבים מכילים ושוויוניים, המציעים הזדמנויות לצמיחה וחיים משותפים. ייצוג מחבק של הקהילה כולה.

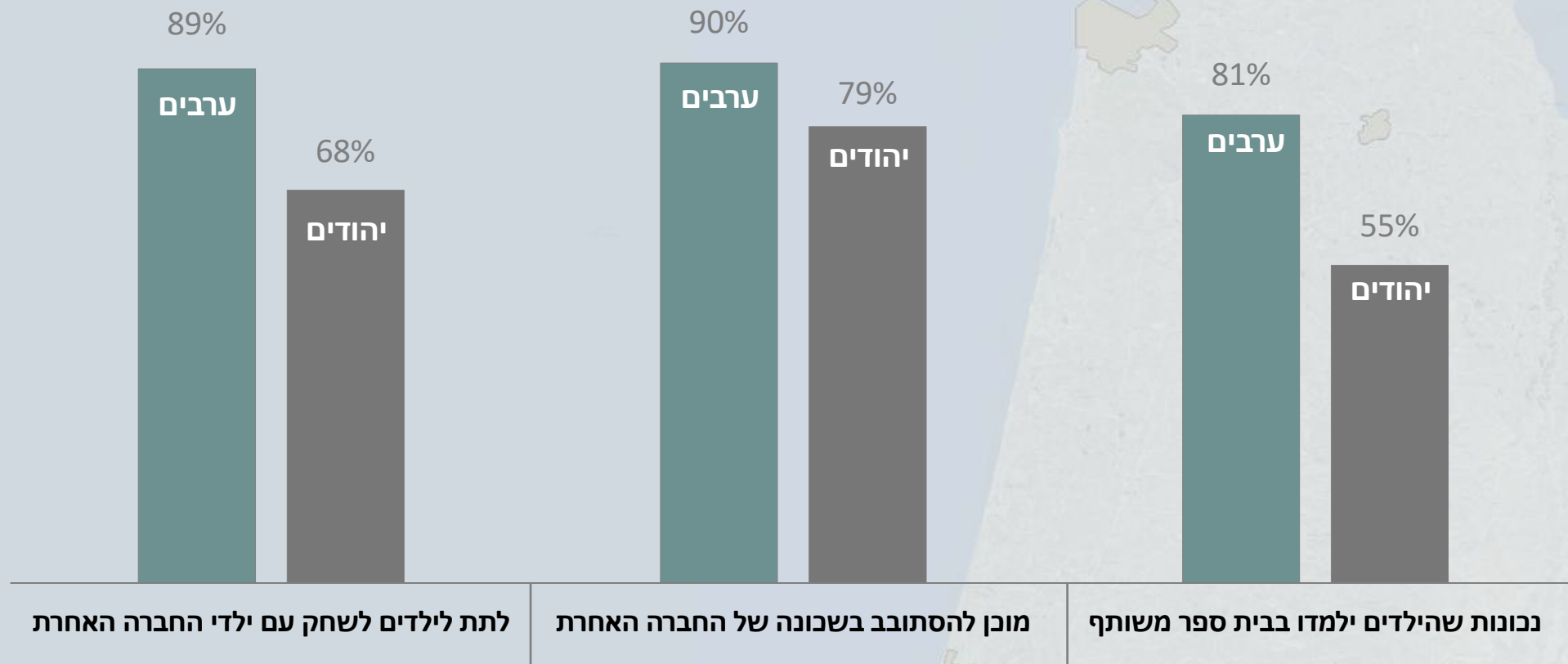

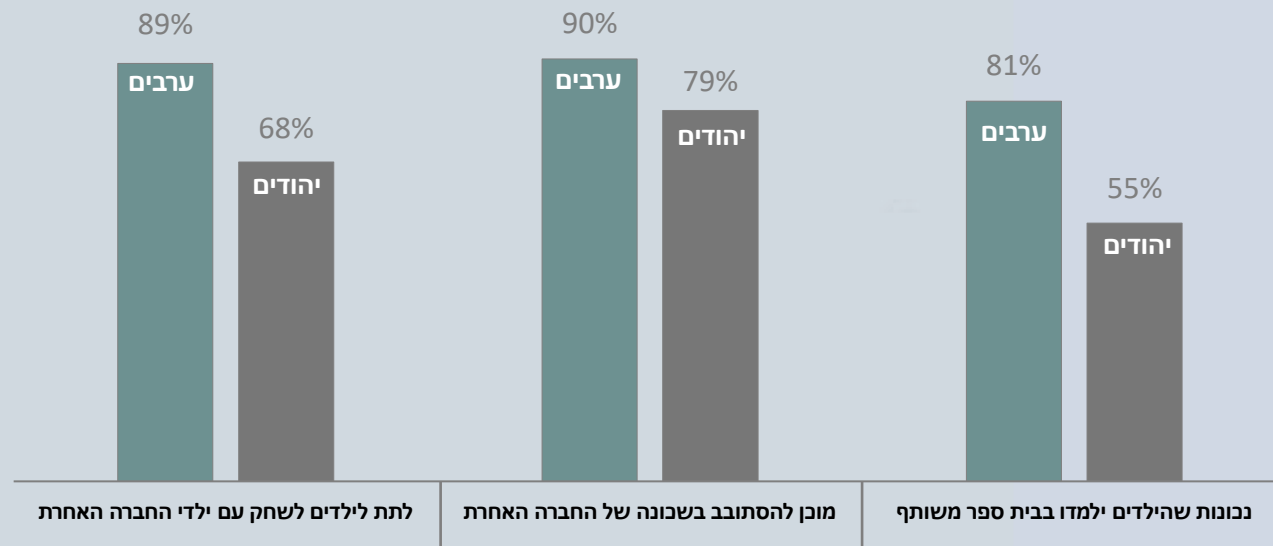
A background map of Israel with several yellow highlighted areas, likely representing specific regions or municipalities. The map is oriented with North at the top, and the Mediterranean Sea is visible on the left side.

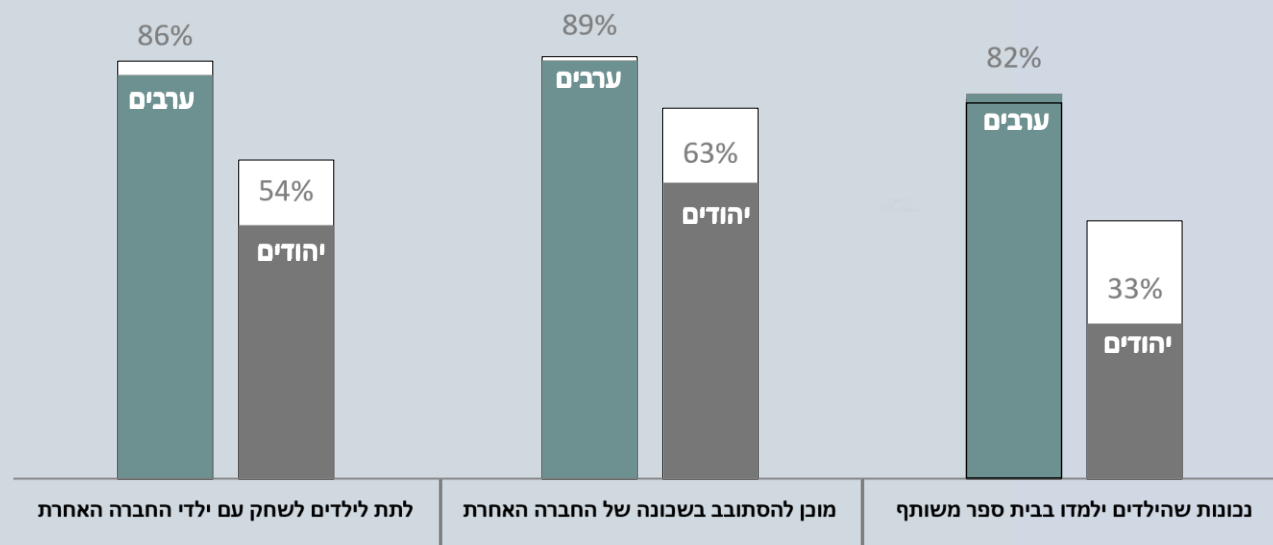
סקר ערים מעורבות : הקשר בין תושבים ערבים ליהודים

צוות מחקר עמותת יוזמות אברהם 02.01.2020

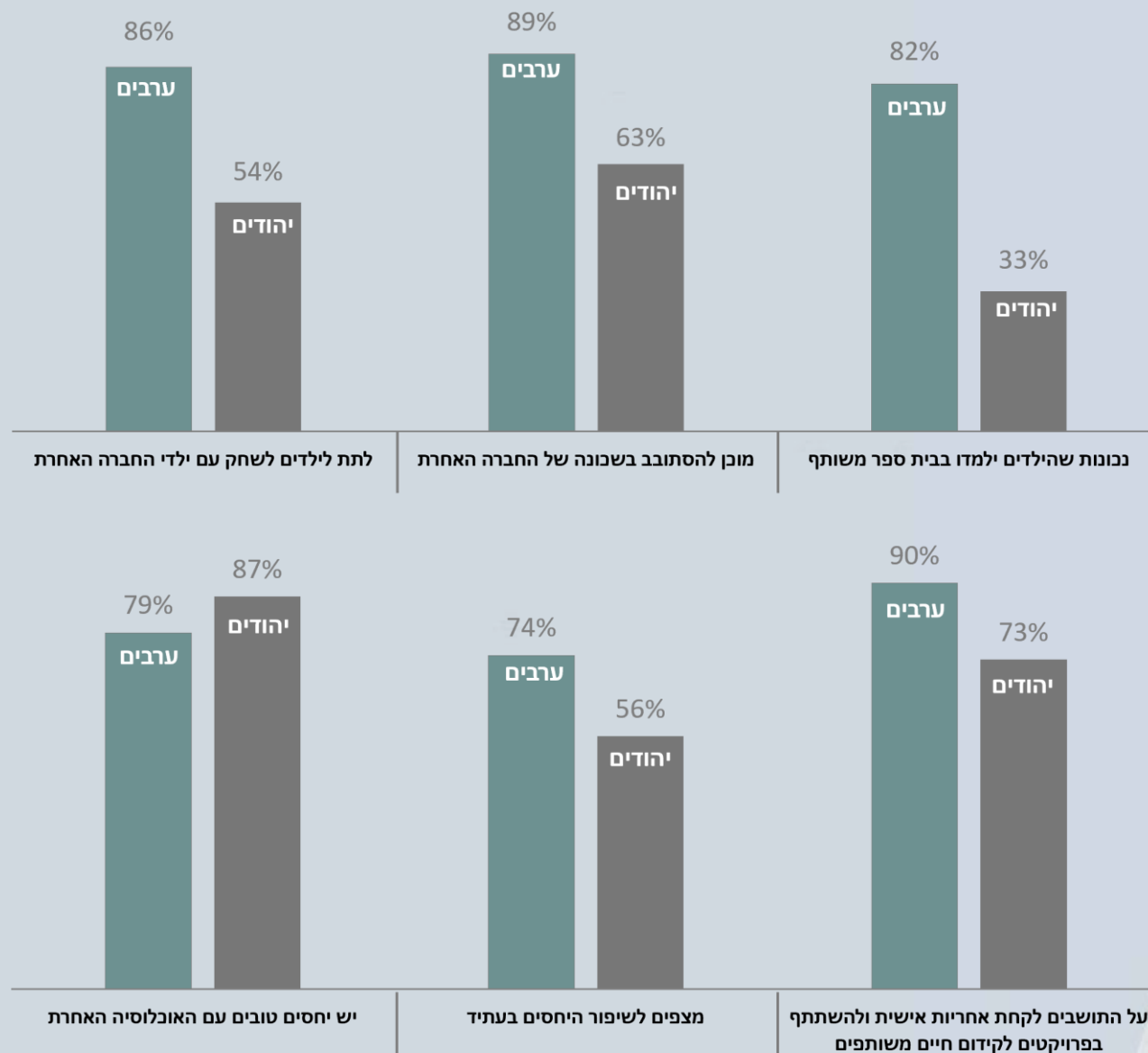
ממוצע תשובות של 7 הערים המעורבות במדינה

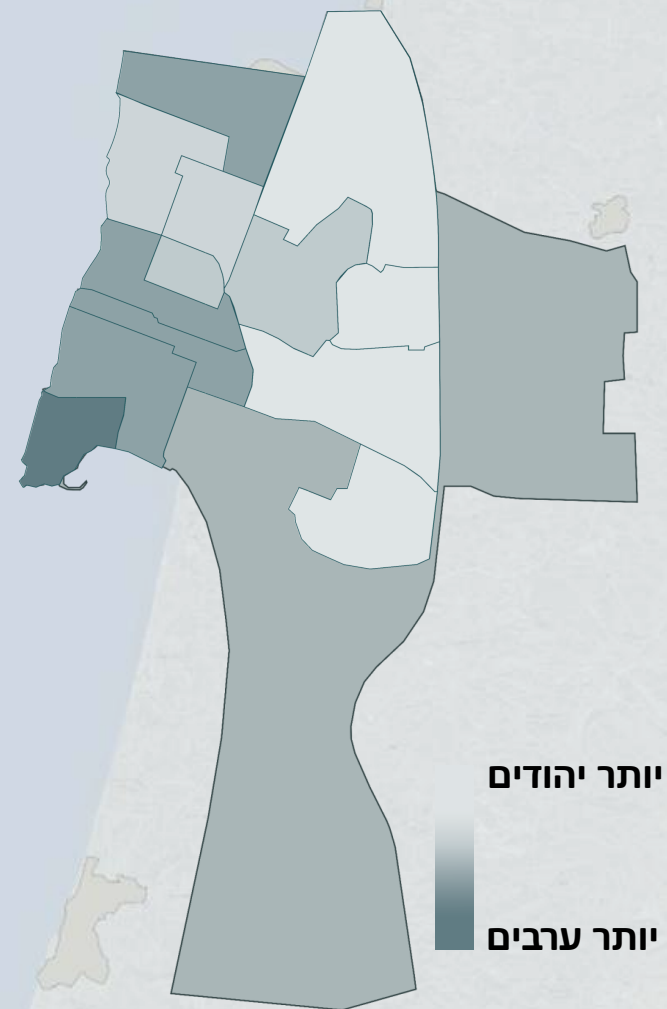
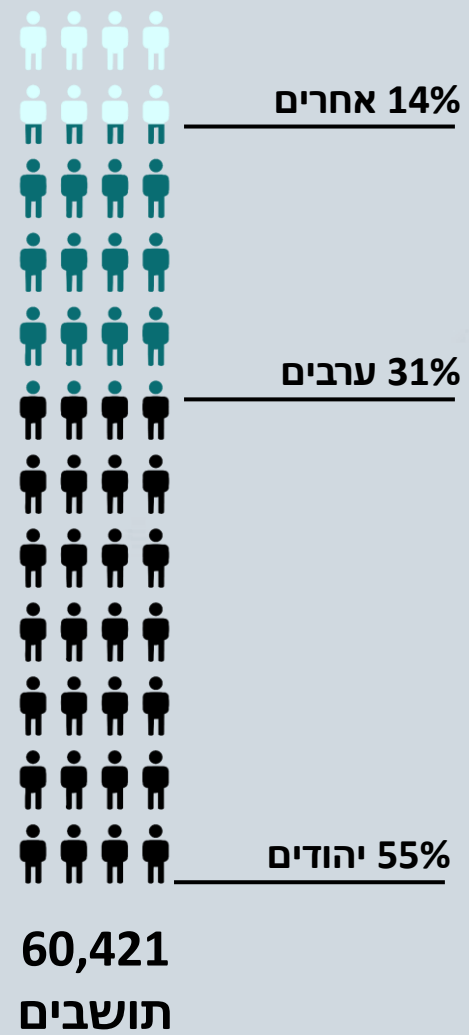

למה התשובות כל כך מנוגדות בנושאים שונים?

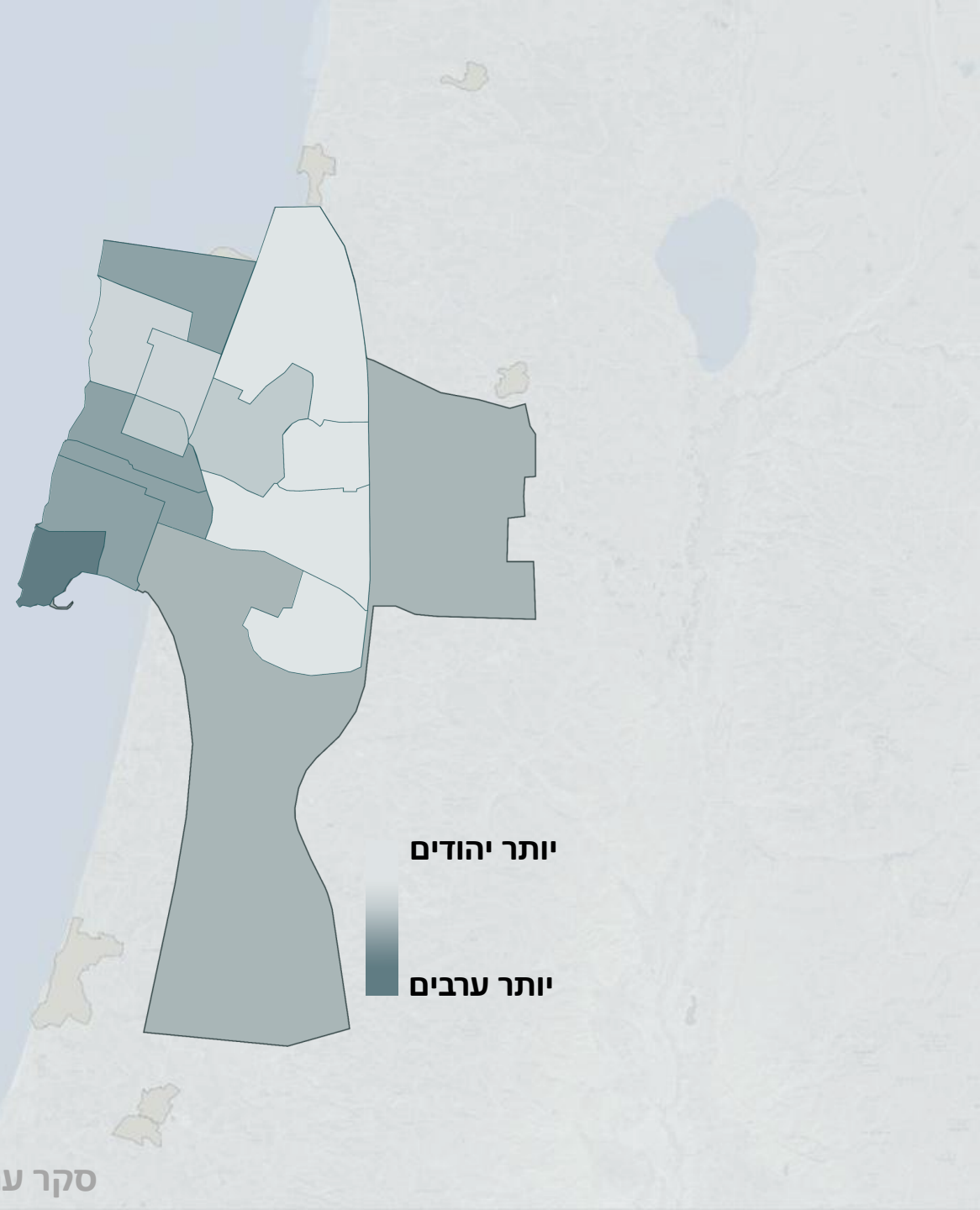

תושבים שיש להם קשר אישי עם מישהו מהחברה האחרת
מדווחים שהקשר הוא עם שכן.

והסבירות לאפשר לילדם לשחק עם ילד מהחברה האחרת
היה גבוה משמעותית כאשר יש קשר אישי ביניהם.

בין החברה הערבית והחברה היהודית בעכו קיימת תחושה
של אפליה וגזענות ברמה גבוהה יותר משאר הערים

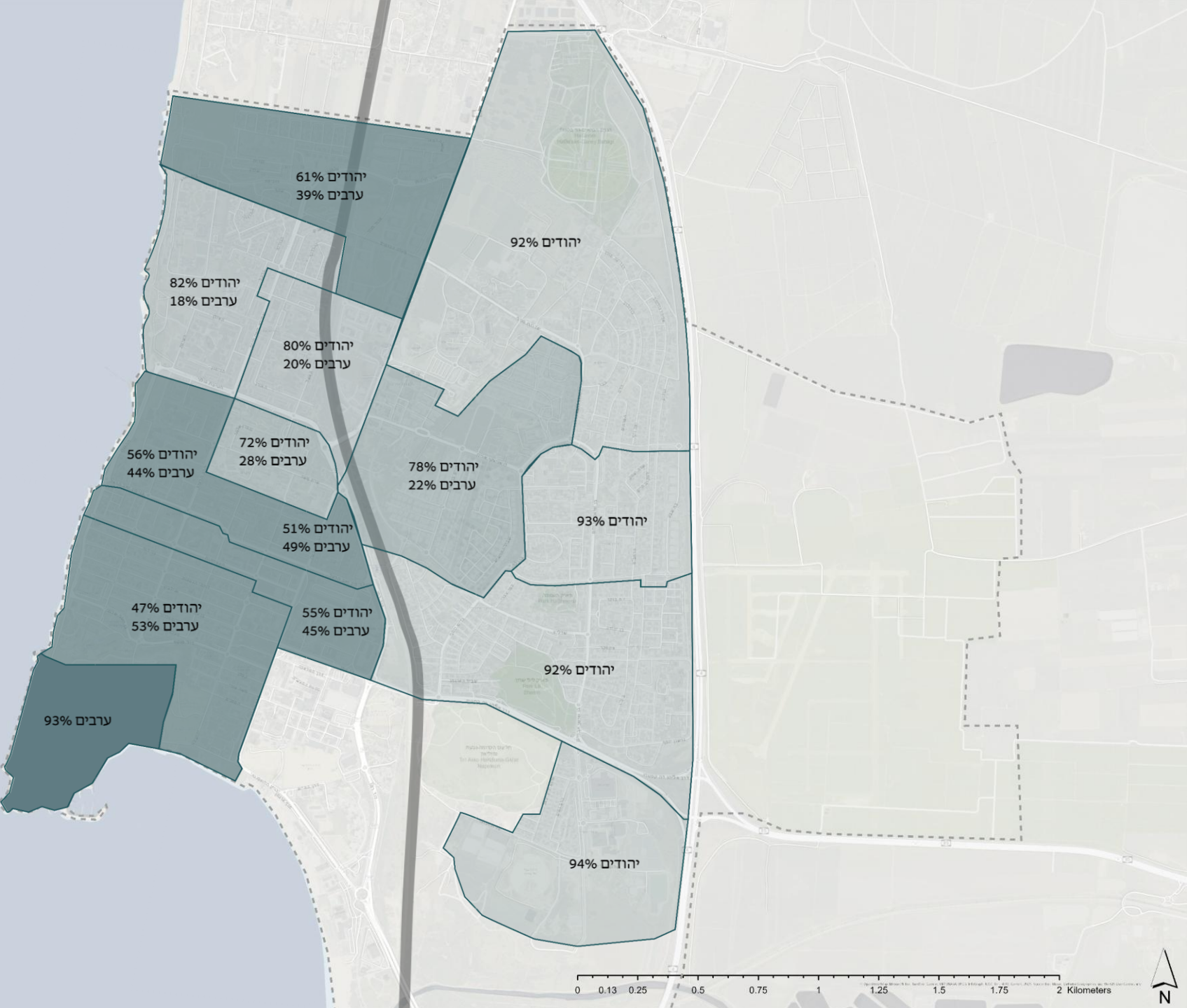
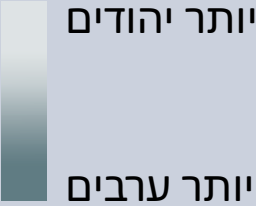

מסילת הרכבת היא מחסום פיזי

לב העיר מיצר ניתוק במקום חיבור

אוכלוסיית עכו

פארקים ושצ"פים בעכו

טיילת החוף

25%

פארק לילי שארון

7%

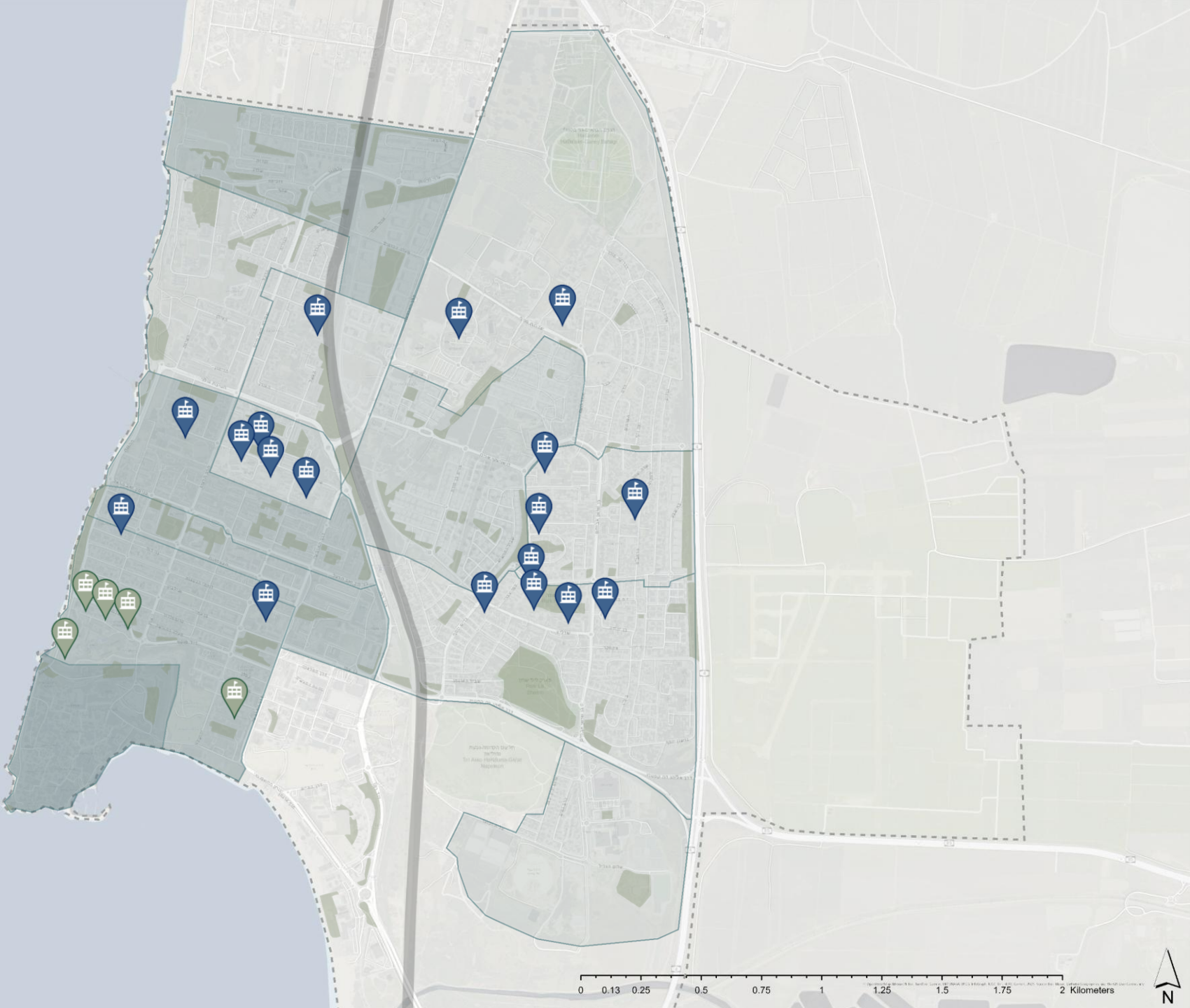
כ־25% מהשלטים בעכו הם בערבית

בתי חינוך בעכו

יהודיים - 18

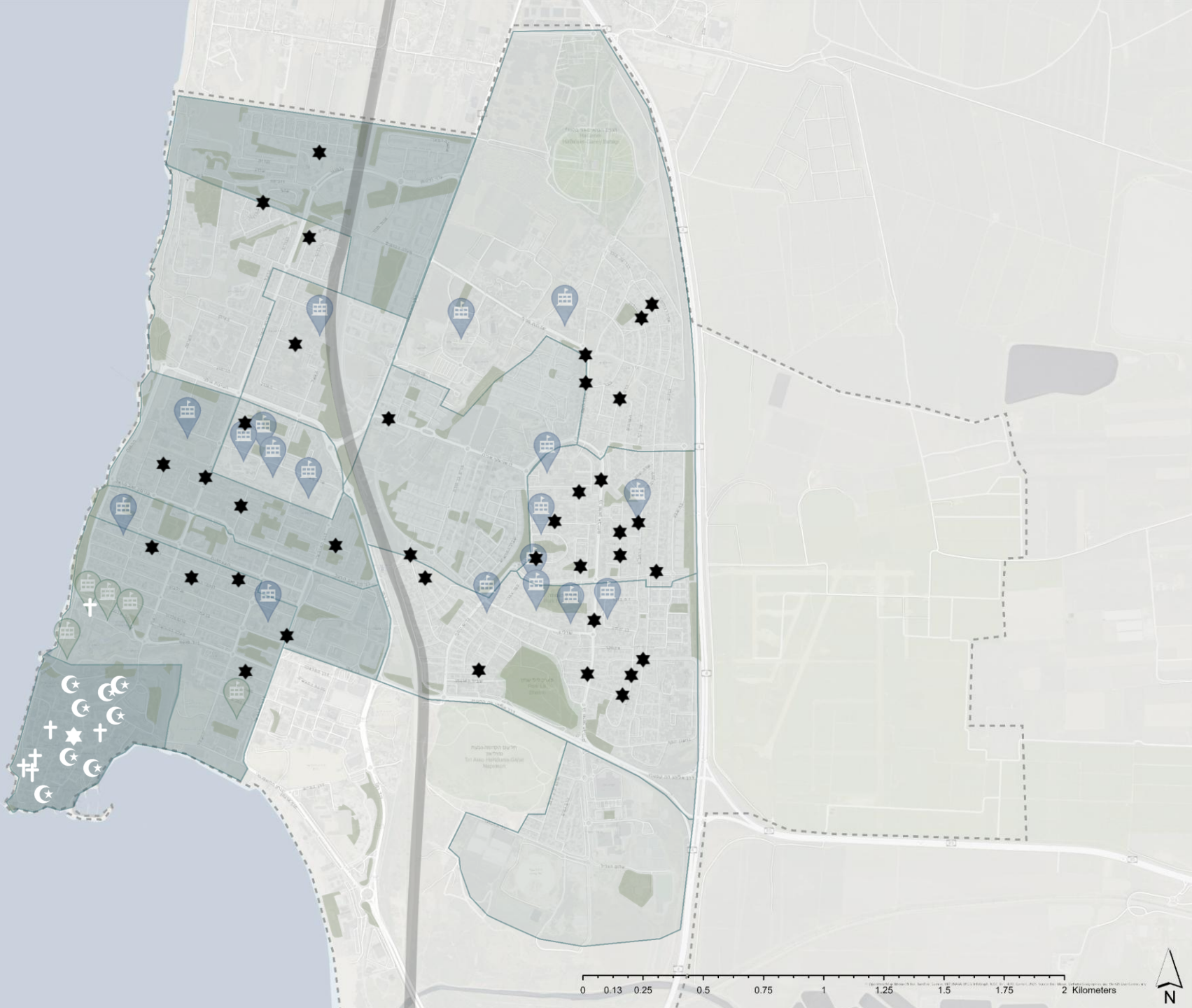

ערביים - 5

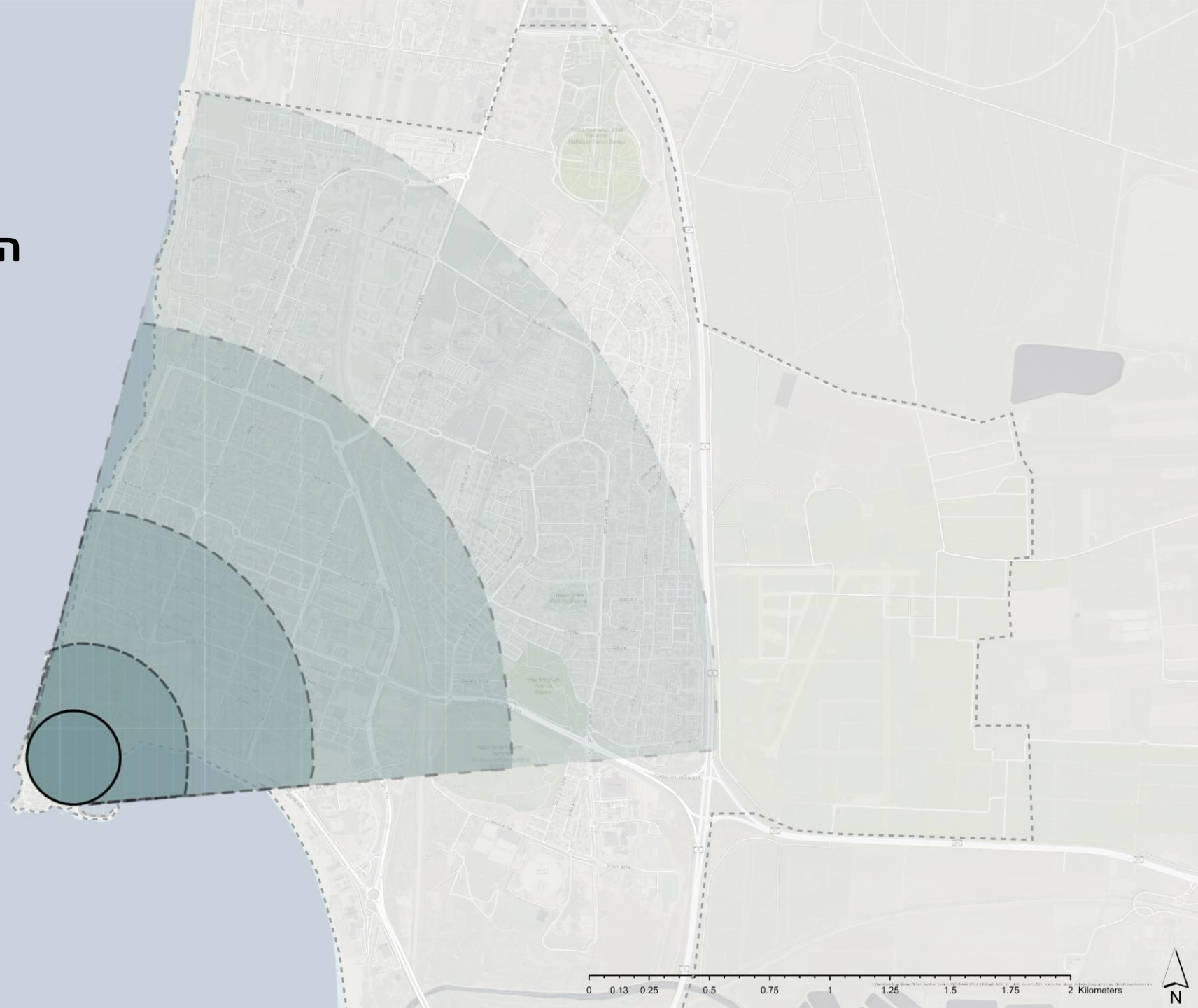

מבני דת בעכו

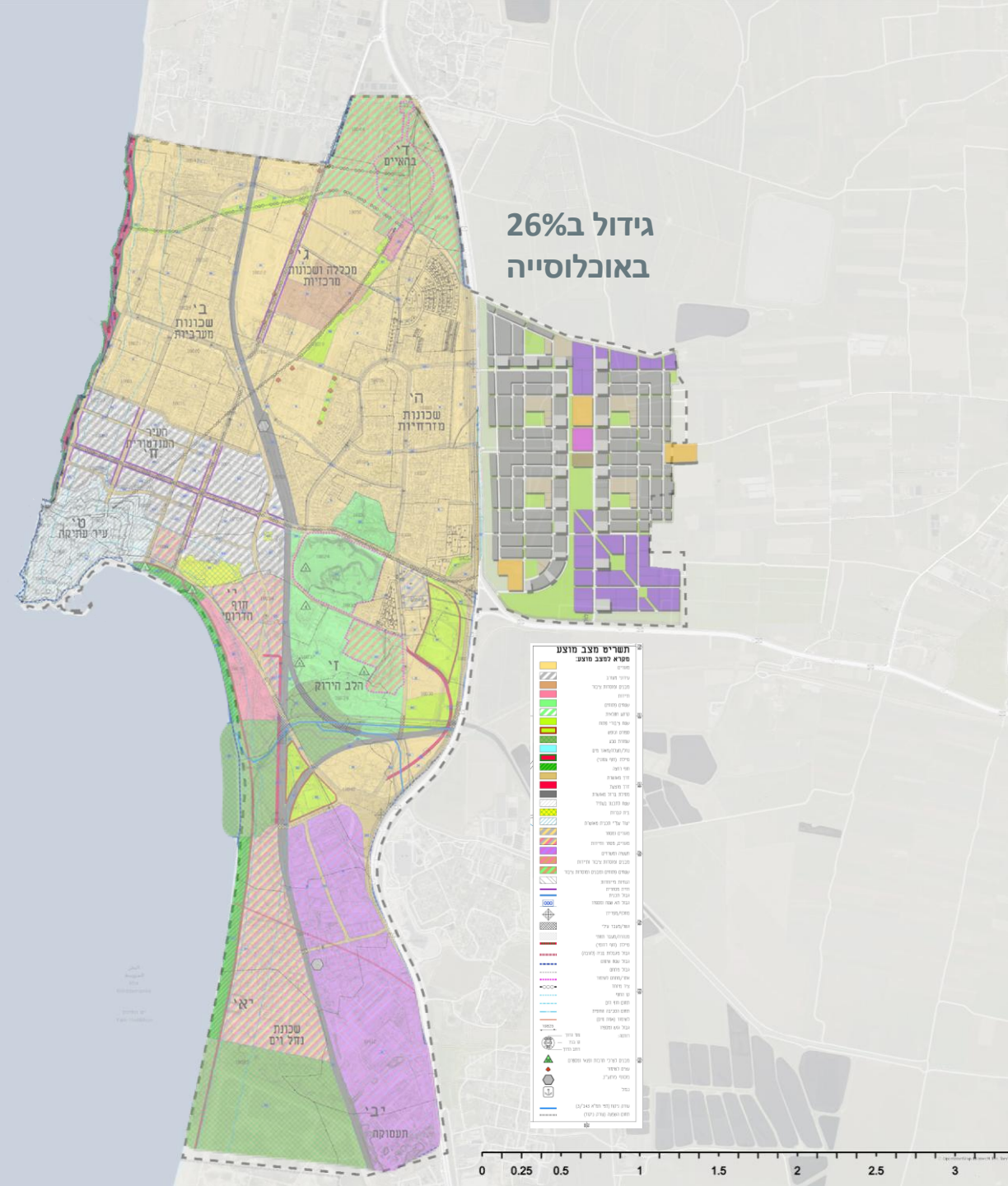
- בתי כנסת ⬠
- מסגד ☾
- כנסיות ⛪

**ככל שהעיר מתרחבת היא
הופכת להיות פחות משותפת**

תכנית המתאר מציעה תכנון פיתוח העיר בדגש על תיירות, תעסוקה והוספת שטחי מגורים, אבל לא מתייחסת לנושא של שתי החברות שלה כעיר מעורבת.

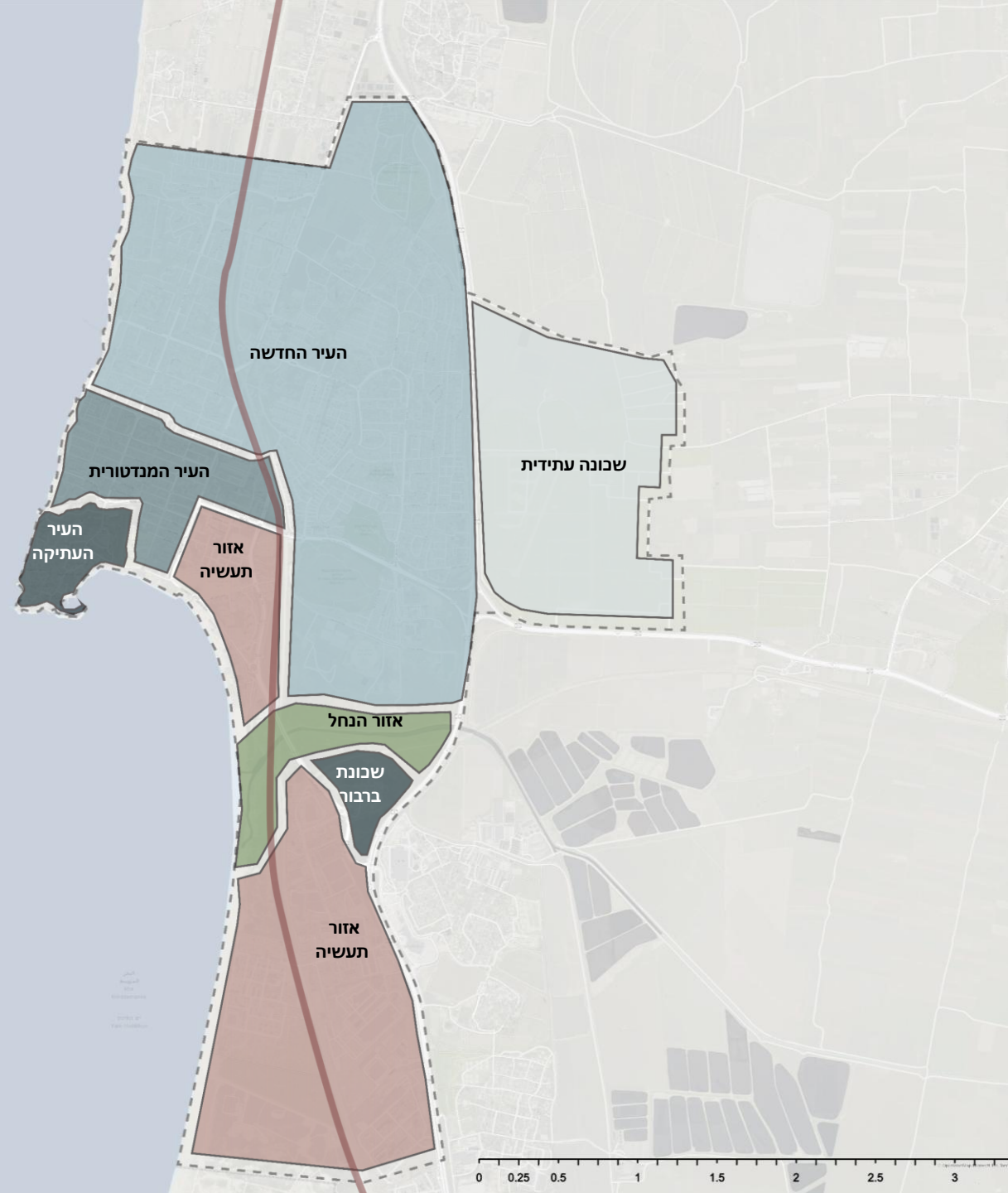

מרחב וזיהוי הסוגייה

עבו מתמודדת עם אי-שוויון היסטורי וחברתי בין הקהילה היהודית והערבית שלה.

ערבים כמיעוט, נתקלים בהגבלה עם משאבים, פערים בחינוך ותת ייצוג במרחב, מה שמעכב אינטגרציה וצמיחה הדדית.

צריך לטפל בנושאים אלו כדי ליצור עתיד עירוני מכיל ומשותף יותר.

קונפליקט היסטורי מתמשך

אי התערבות והזנחה

פער של יחסים רעים יגדל

זיהוי פוטנציאל וחולשות העיר

יצירת מרחבים משותפים ומכילים

שיפור היחסים באופן אורגני

ככל שהחיים המשותפים יהיו מעורבים יותר, כך היחסים בין ערבים ויהודים ישתפרו יותר

הצהרת חזון הפרויקט

להפוך את עכו לעיר משותפת, שבה יהודים
וערבים חיים בשוויון, כבוד הדדי ושיתוף פעולה.

ולסלול את הדרך למודל של ערים משותפות
שיכול לעזור שינוי חברתי רחב יותר.

תוכנית בת שלושה שלבים

אפיון מרחב המפגש

מודל למרחב מפגש בלב העיר

יישום מרחבים משותפים

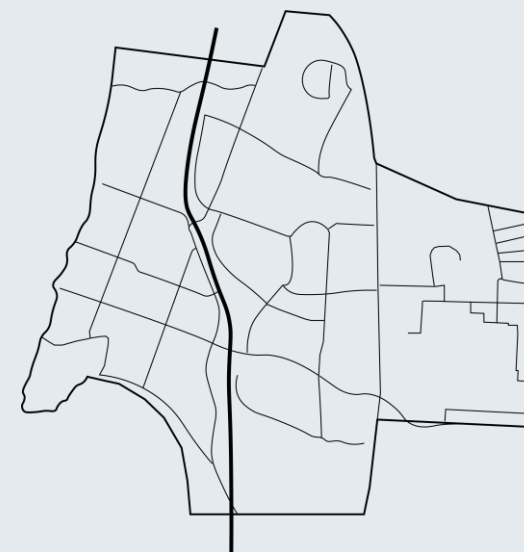
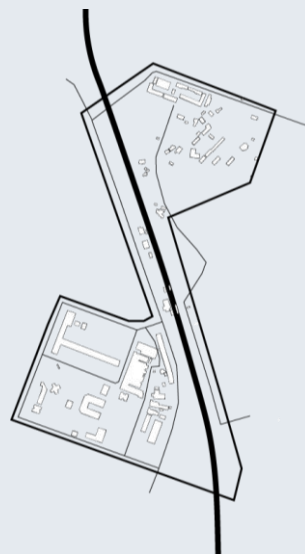
Small

Medium

Large

מה הם המרחבים המשותפים...

חינוך ולימודים משותפים

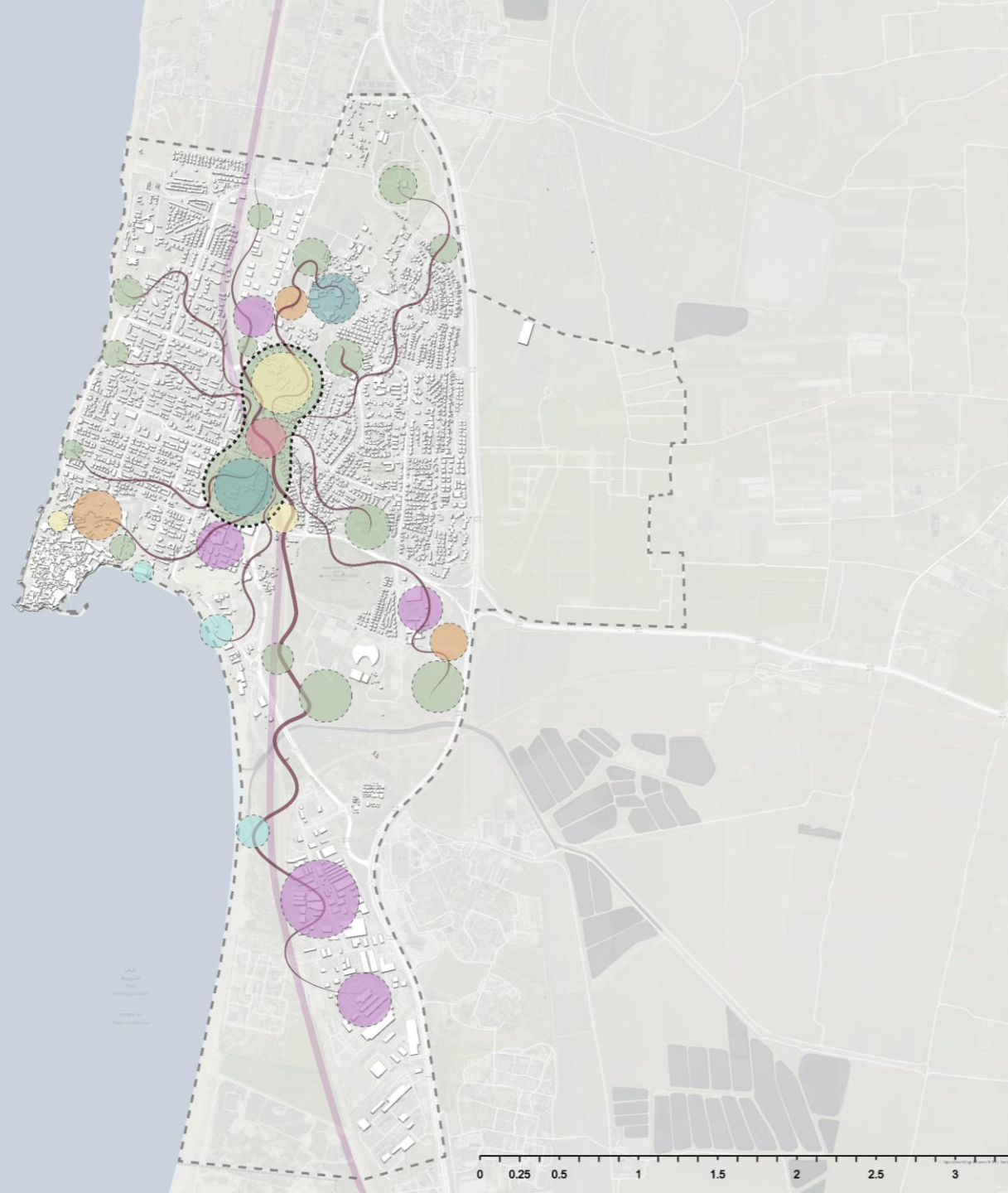
ספורט ופנאי

פארקים וטיילות

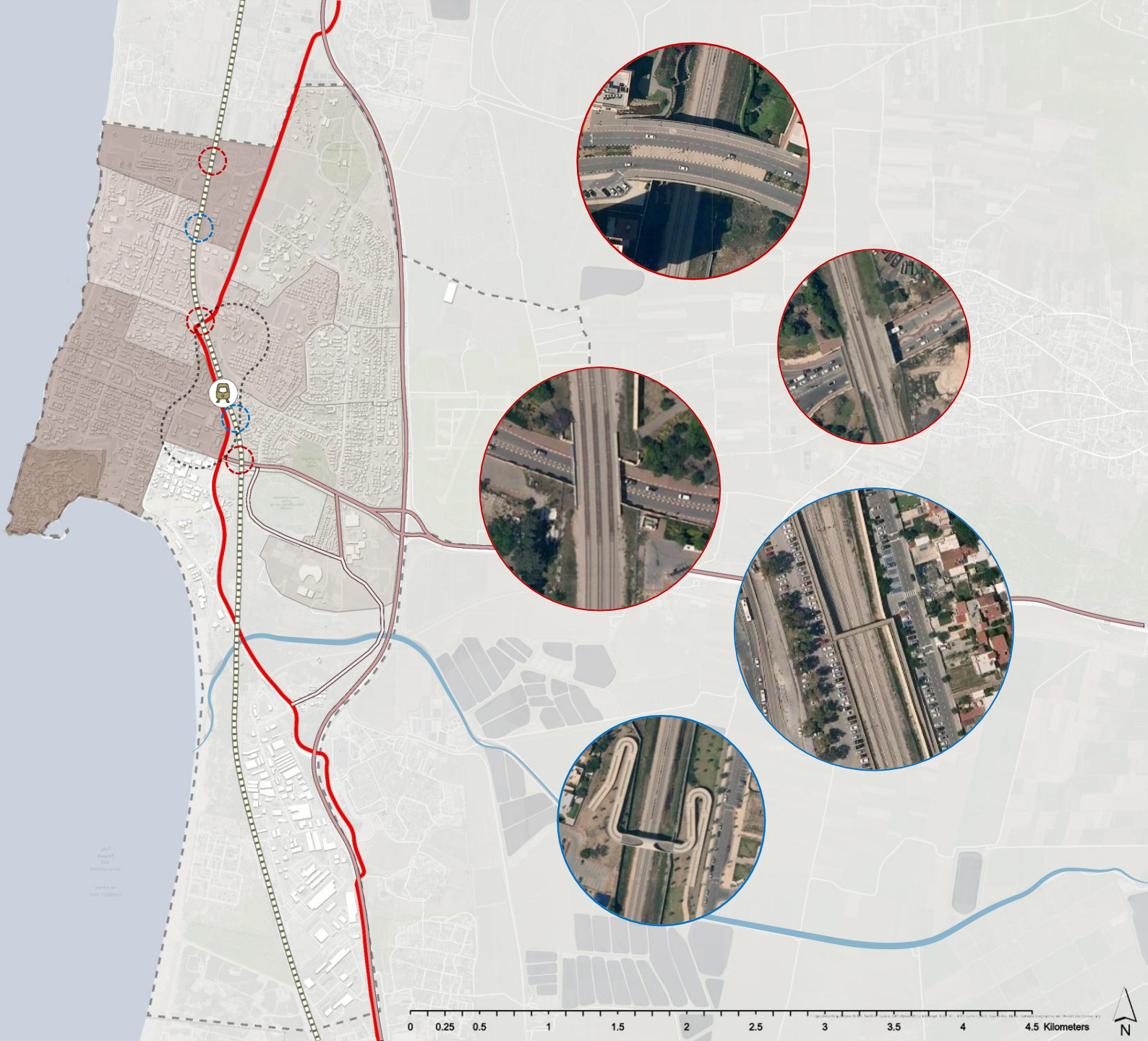
תעסוקה ומקום עבודה

מערכת תחבורה

מצב קיים

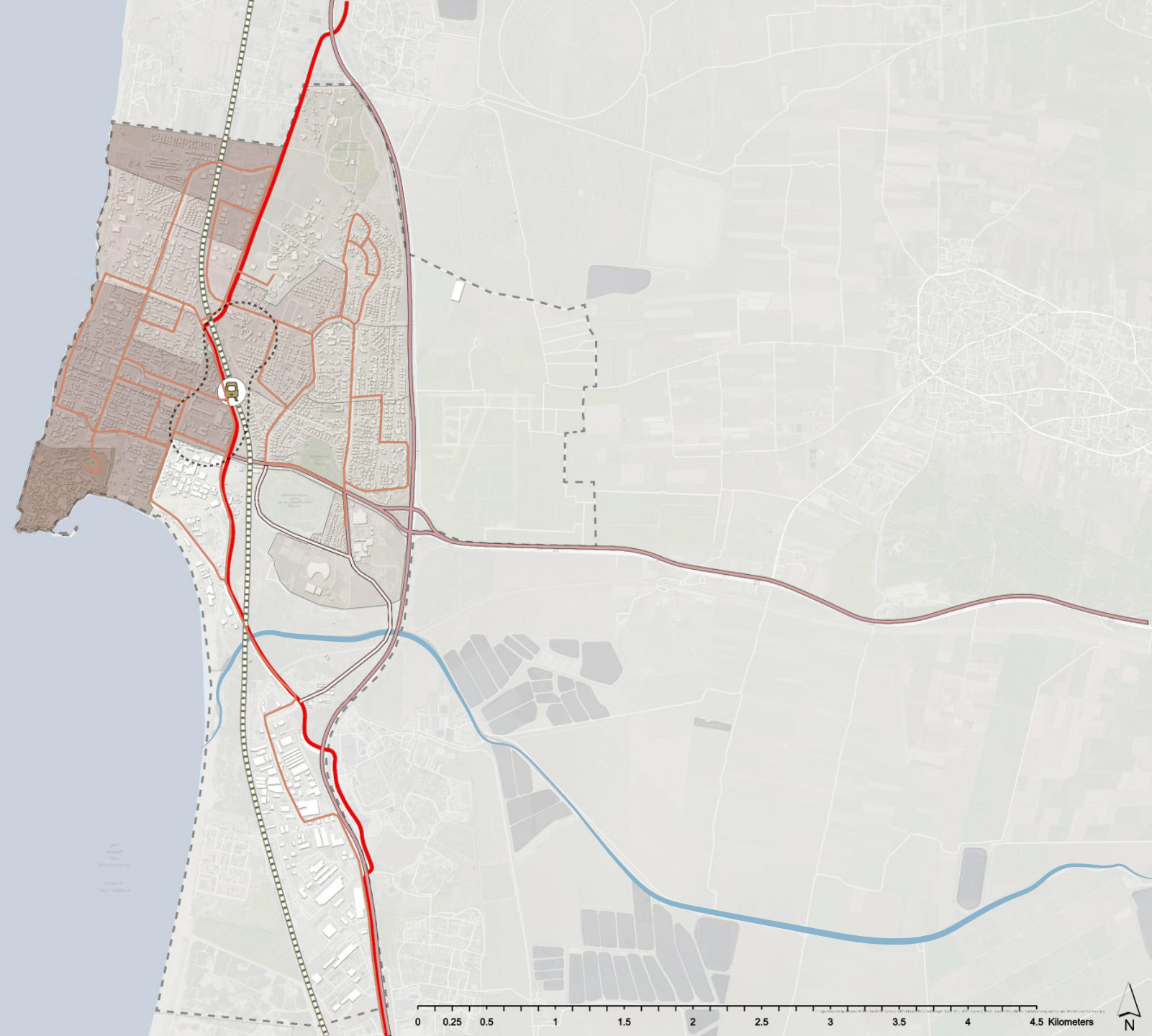
- כביש ראשי
- כביש מתוכנן
- קוו מטרופוליט
- מסילת רכבת בידה
- תחנת רכבת

מערכת תחבורה

מצב קיים

- כביש ראשי
- כביש מתוכנן
- קוו מטרופוליט
- מסילת רכבת בידה
- תחנת רכבת
- מסלול אוטובוס

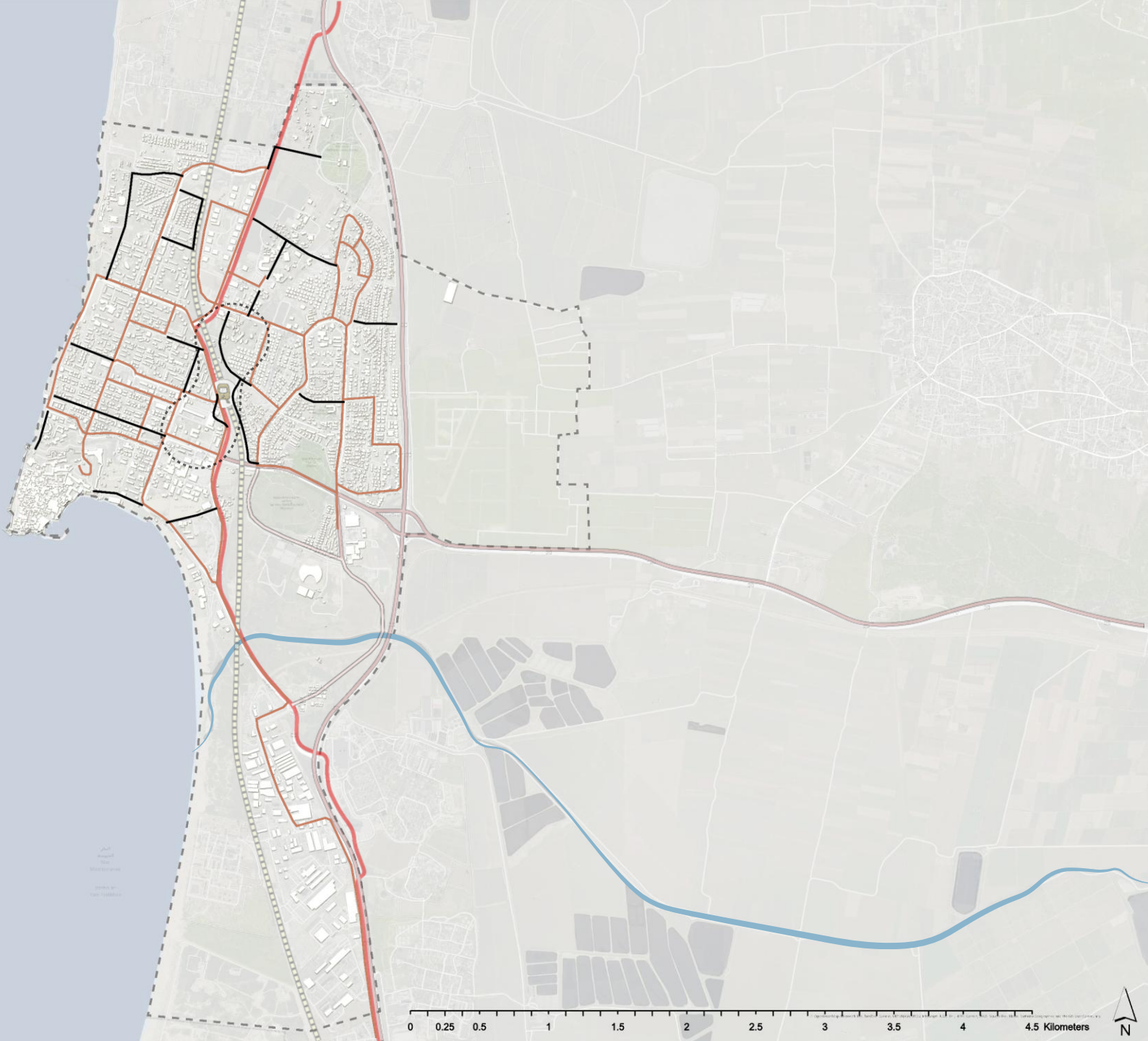

מערכת תחבורה

מצב מתוכנן

מסלולי אוטובוס

- כביש ראשי
- כביש מתוכנן
- קוו מטרופוליט
- מסילת רכבת כבידה
- תחנת רכבת
- מסלול אוטובוס

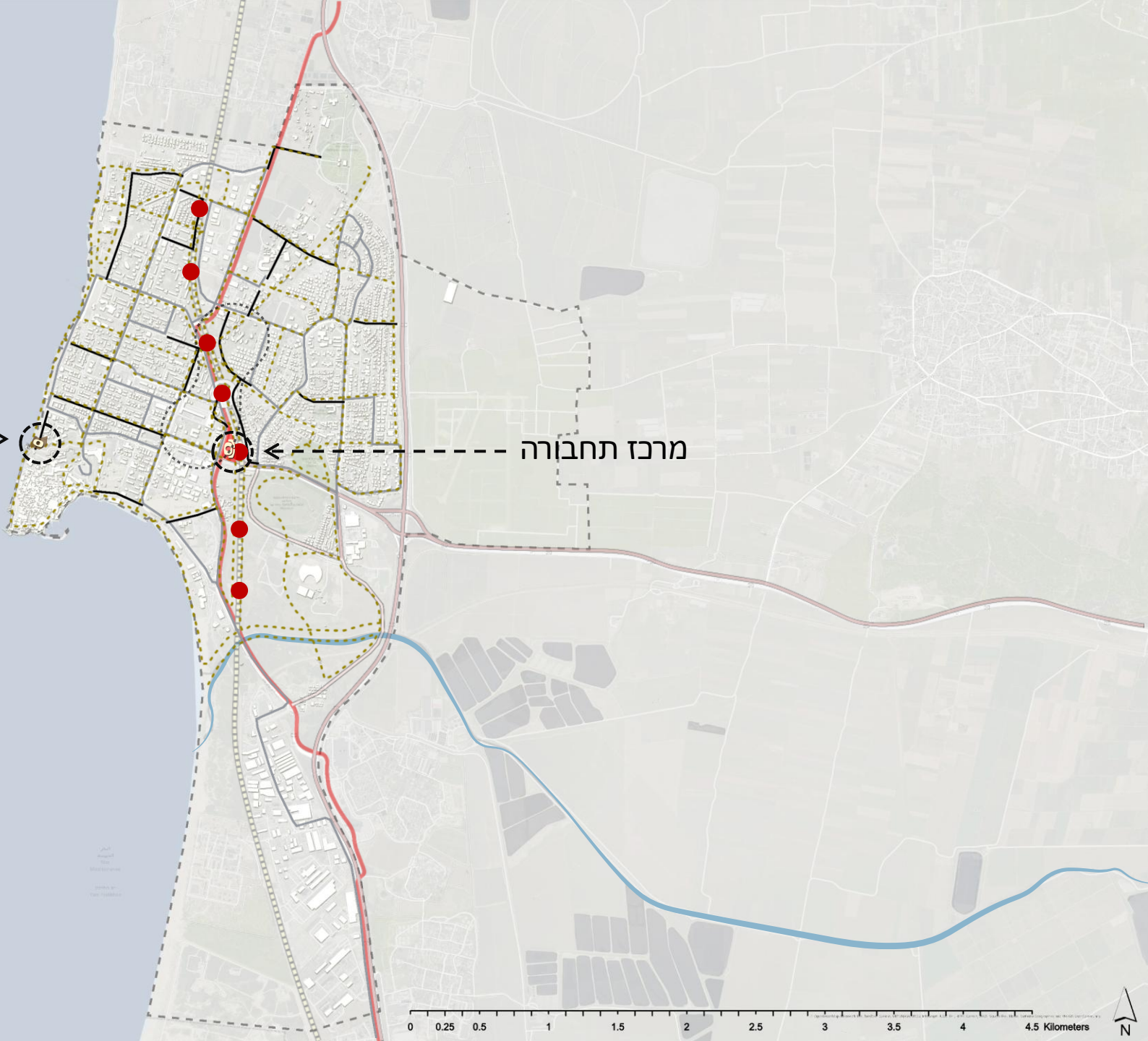
מערכת תחבורה

מצב מתוכנן

- מסלולי אוטובוס
- מסלולי אופניים

מרכז תחבורה תחנת קצה ומרכז מבקרים

- כביש ראשי
- כביש מתוכנן
- קוו מטרופוליטנית
- מסילת רכבת כבידה
- תחנת רכבת
- מסלול אוטובוס

תכנית אסטרטגית

מרכבים של מרחב המפגש

ייצוג

שפה, אומנות, נרטיב.

קהילה

נגישות, מיקום, מעורבות.

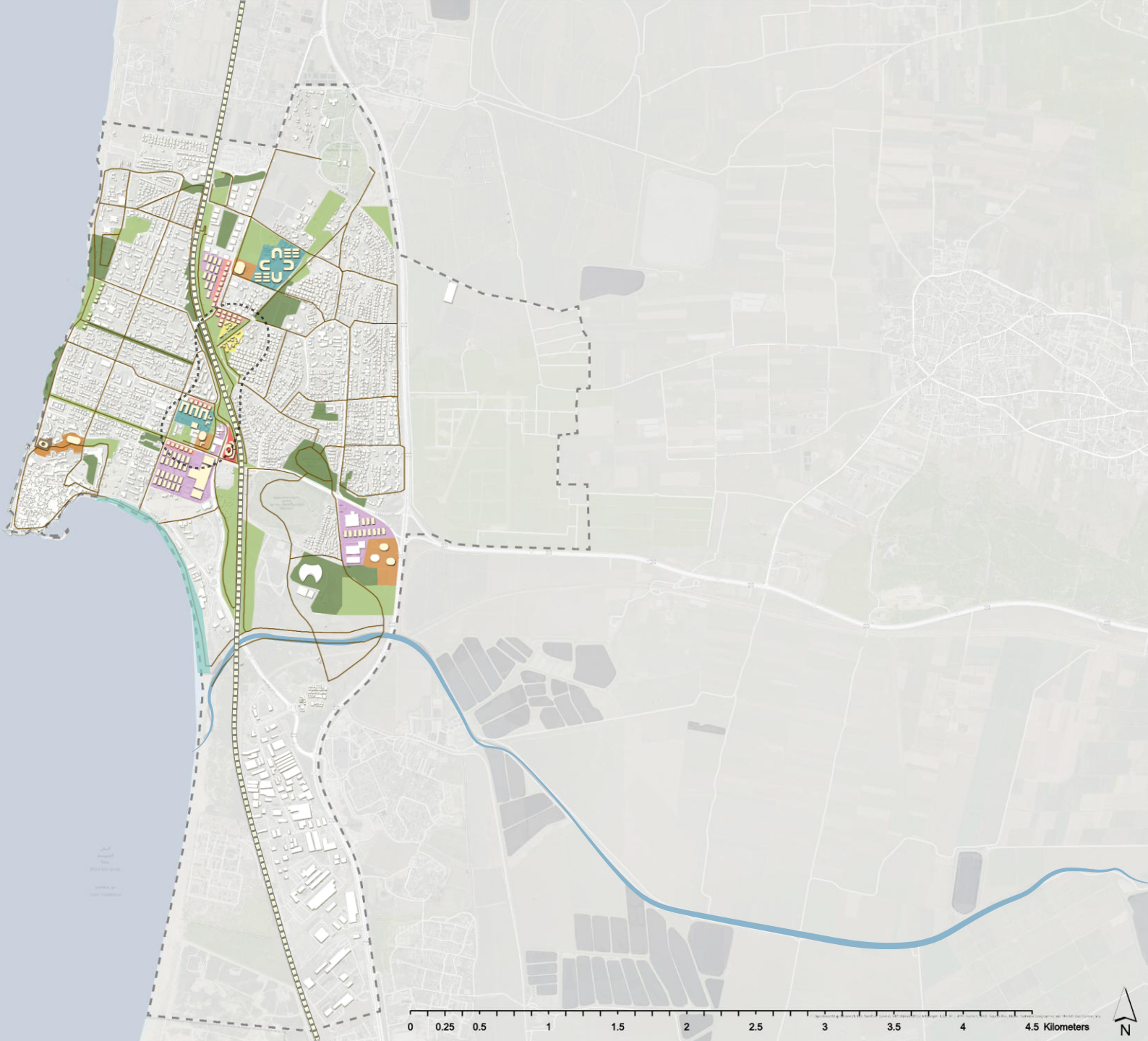
פעילות

גיוון, אירועים, אינטראקציה.

ניהול

תחזוקה, אבטחה, שליט.

מרחב משותף בעיר מעורבת:
מודל ניתוח ופעולה - ירושלים

תכנית אסטרטגית

שטחים פתוחים

קיים

תכנית אסטרטגית

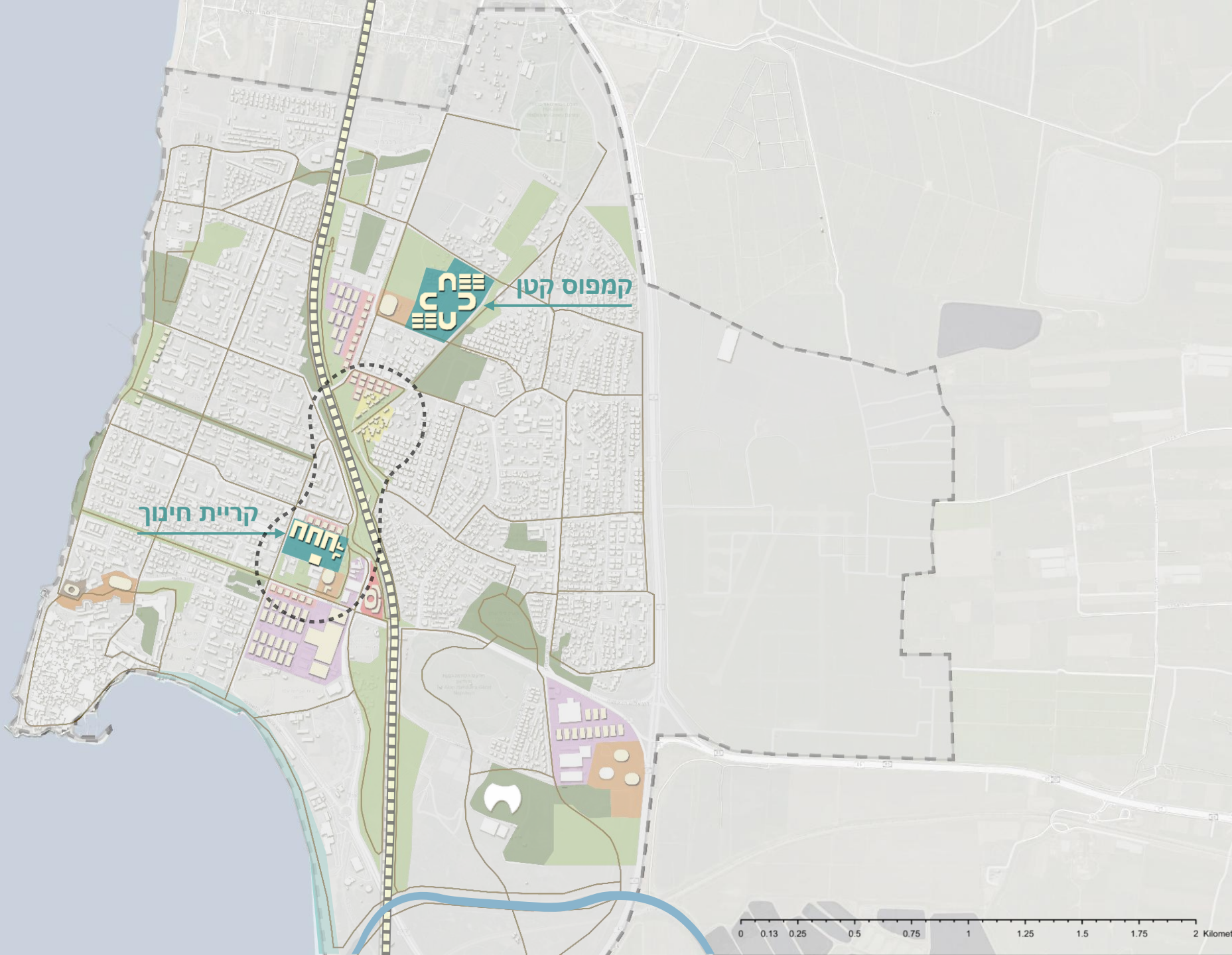
שטחים פתוחים

- קיים
- מתוכנן

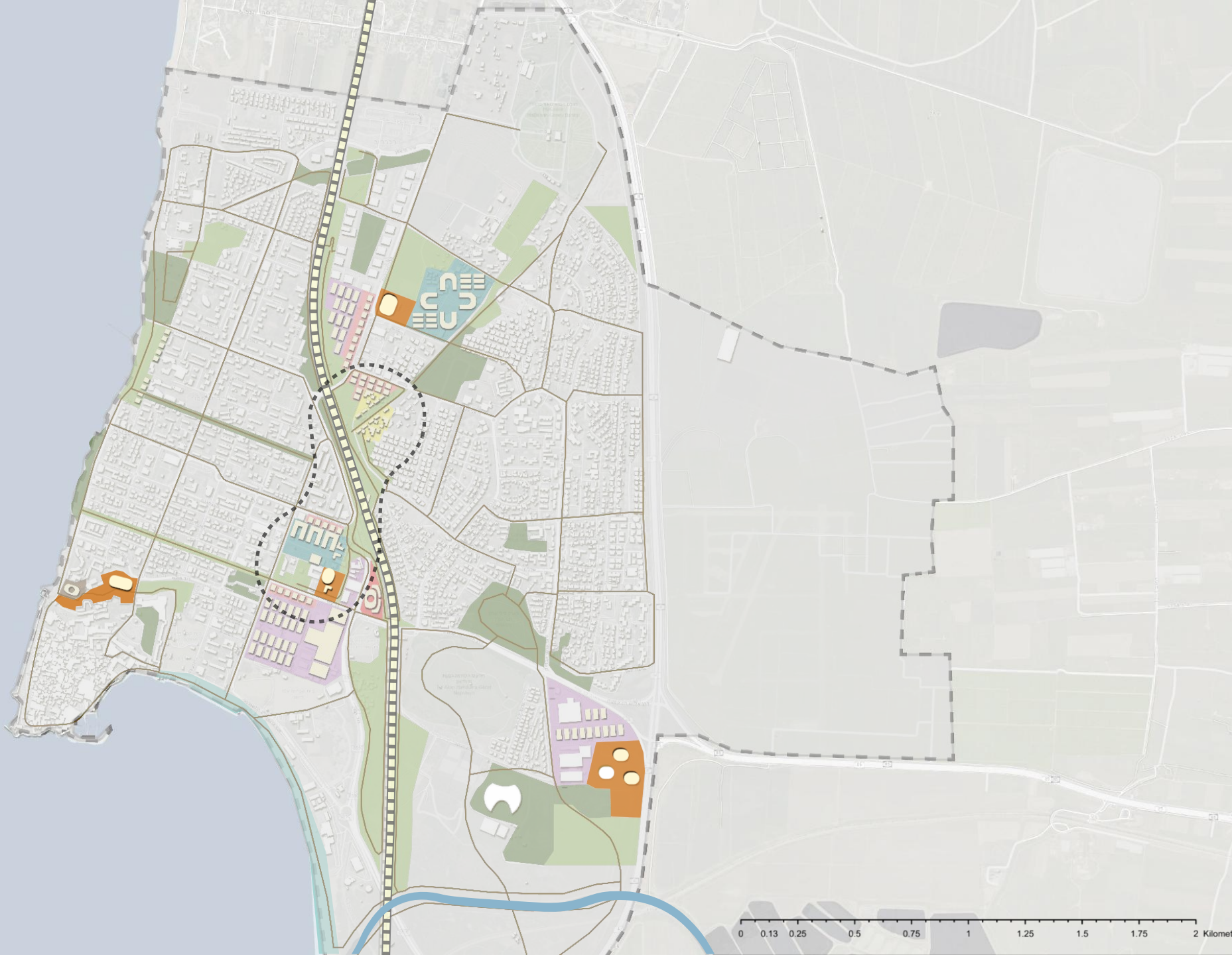
תכנית אסטרטגית

חינוך דו לשוני

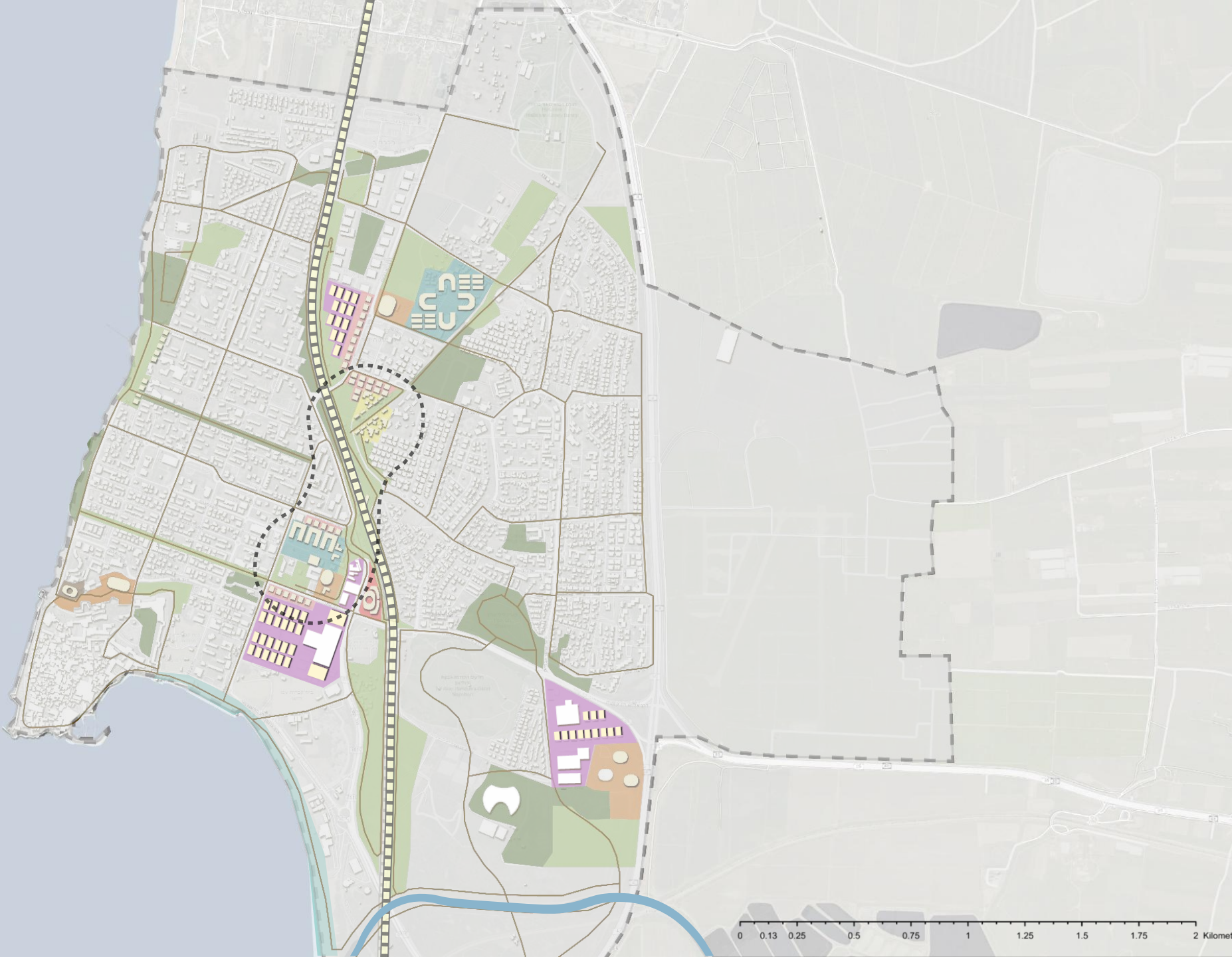
תכנית אסטרטגית

מגרשים ומרכזי ספורט

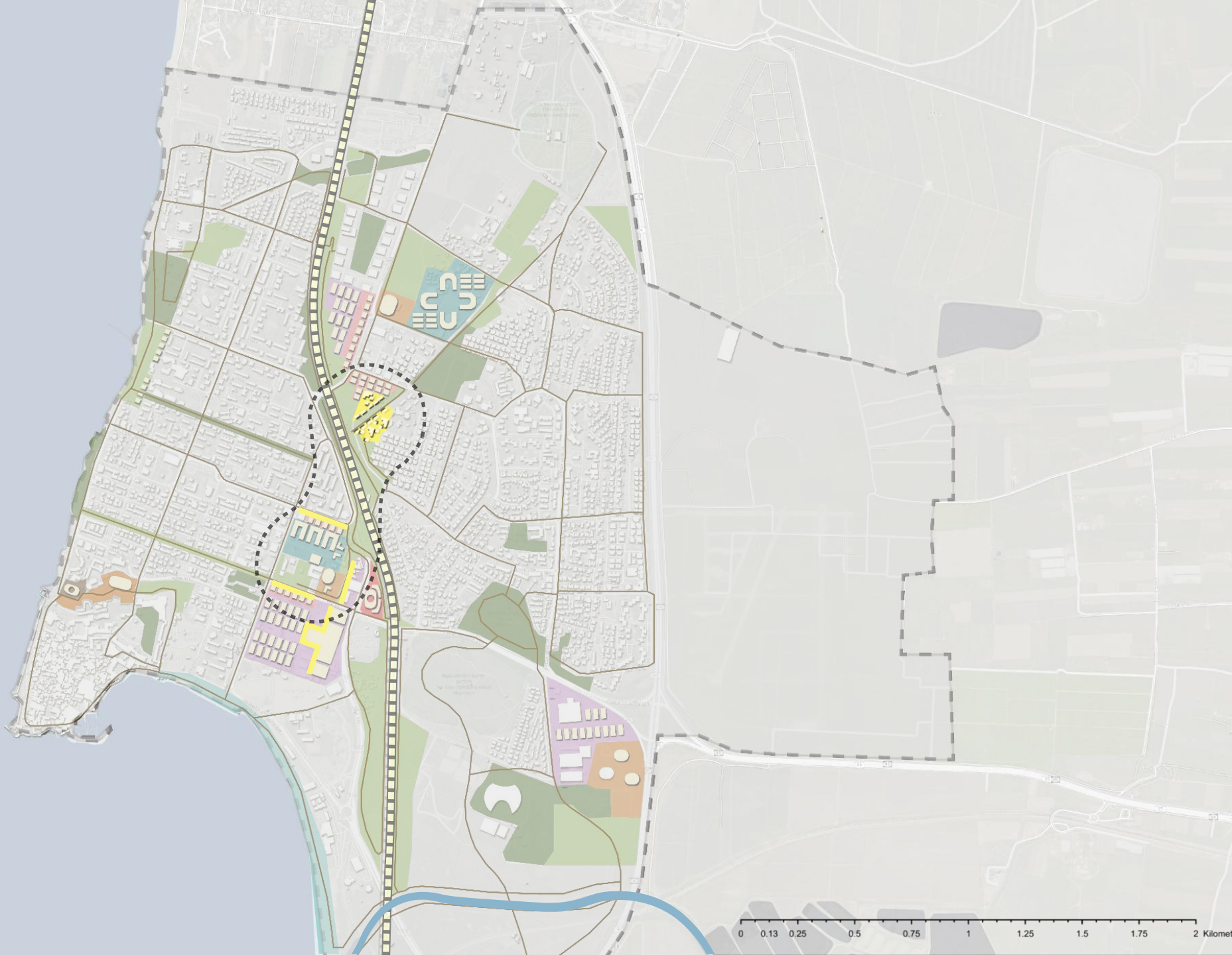
תכנית אסטרטגית

מסחר ועסקים

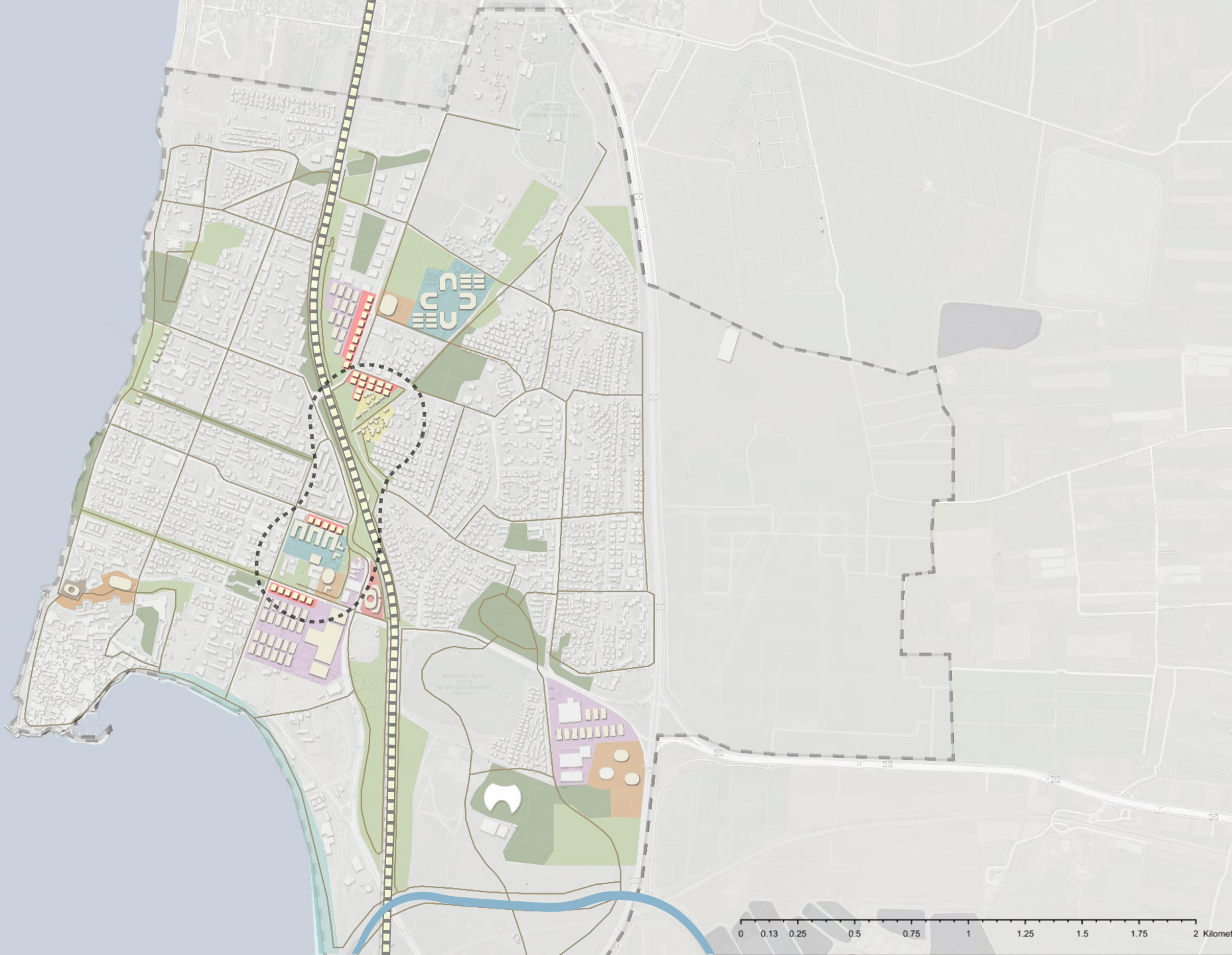
תכנית אסטרטגית

מרכזי בילוי ופנאי

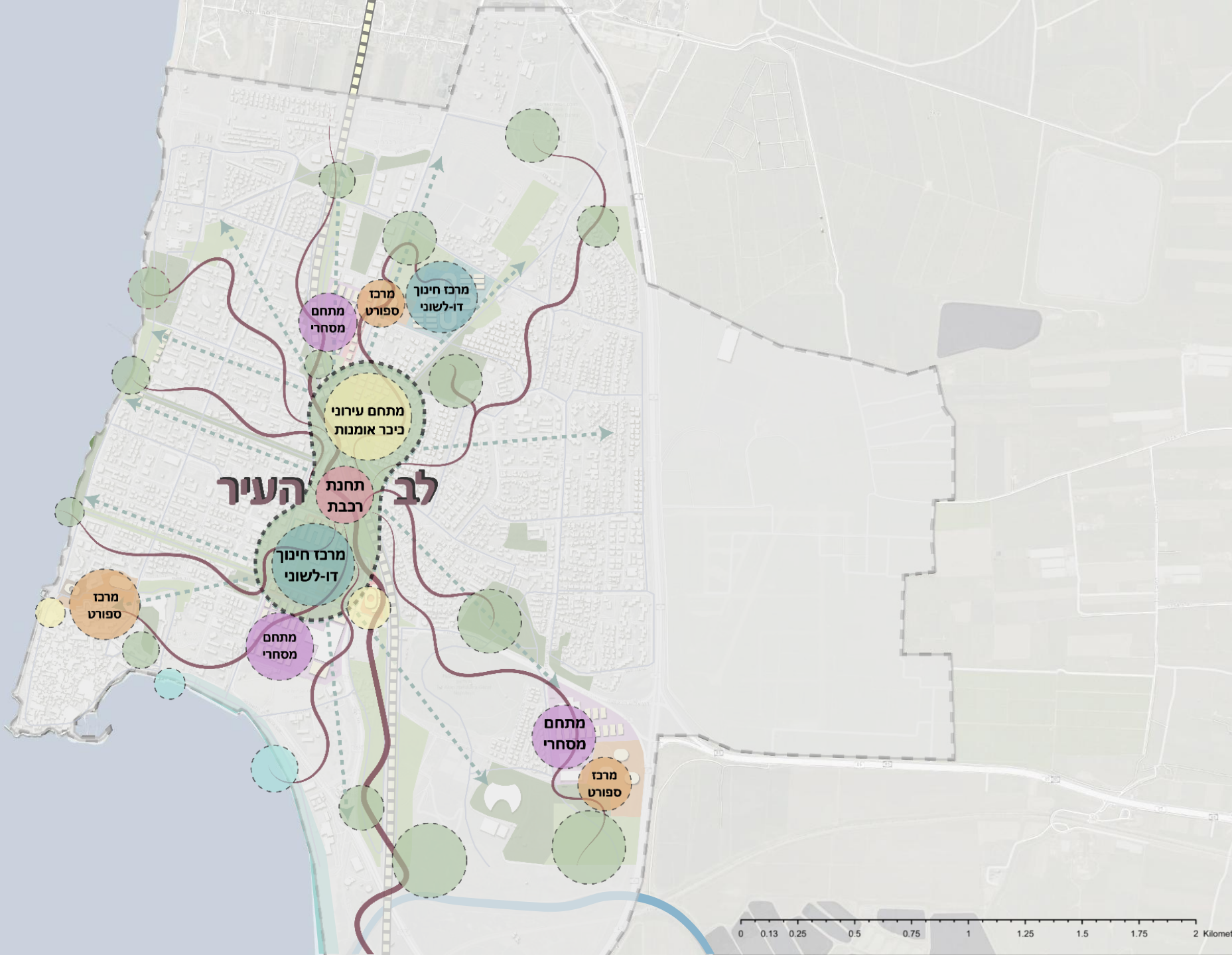
תכנית אסטרטגית

מגורים - דיור בר השגה

תכנית אסטרטגית

- מערכת הולכי רגל / אופניים
- קיים
- מתוכנן
- חינוך דו לשוני
- מרכזי בילוי ופנאי
- מסחר ועסקים
- מרכז תחבורה
- מרכז מבקרים
- מגורים - דיור בר השגה
- בינוי חדש
- מבנים קיימים
- חוף רחצה

מודל רעיוני

תכנית מצב קיים

- פארקים עירוניים
- מרחבי שארית
- חניונים
- מבנים להריסה

עסקים קטנים - קונטיינרים

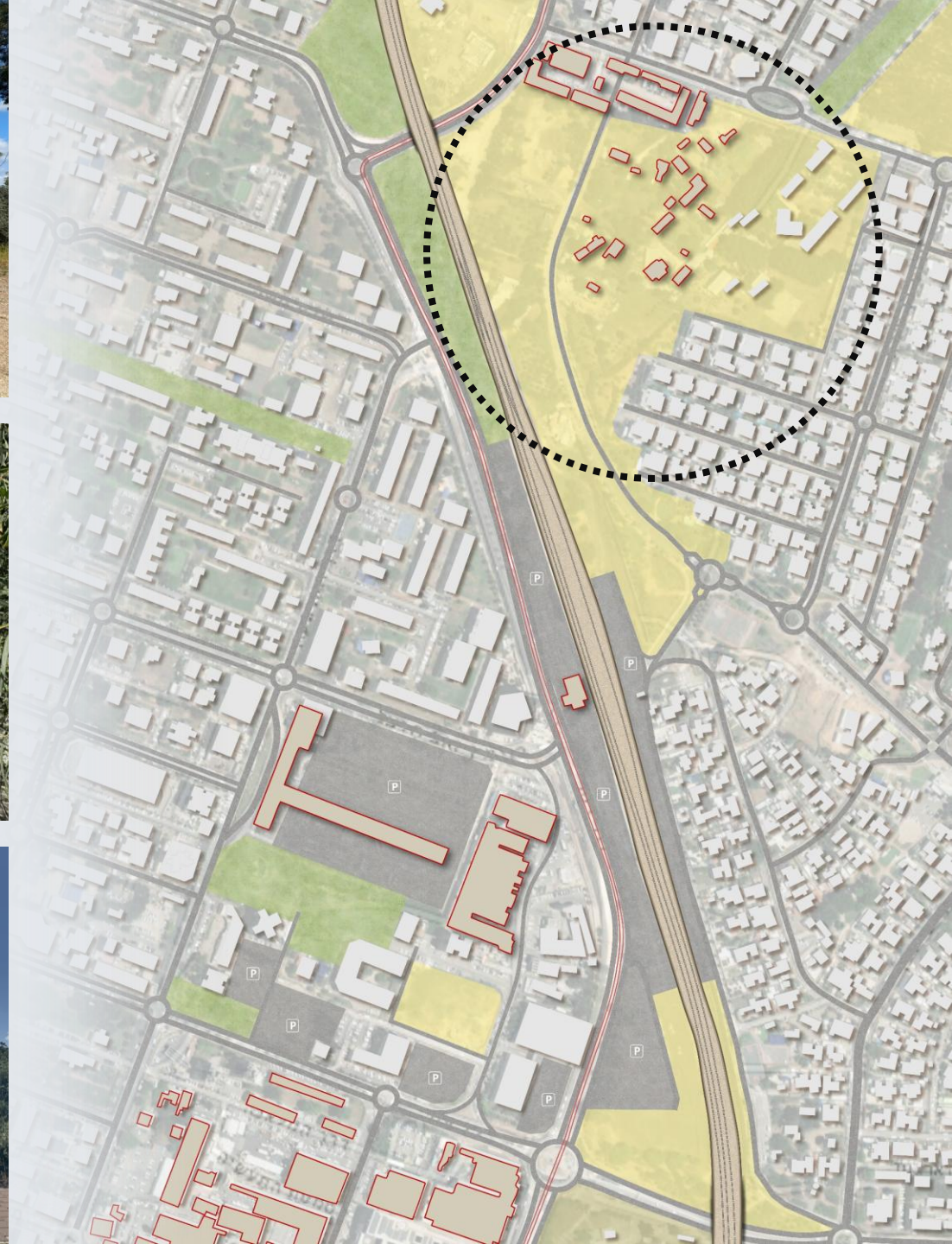
תחנת רכבת מרכזית

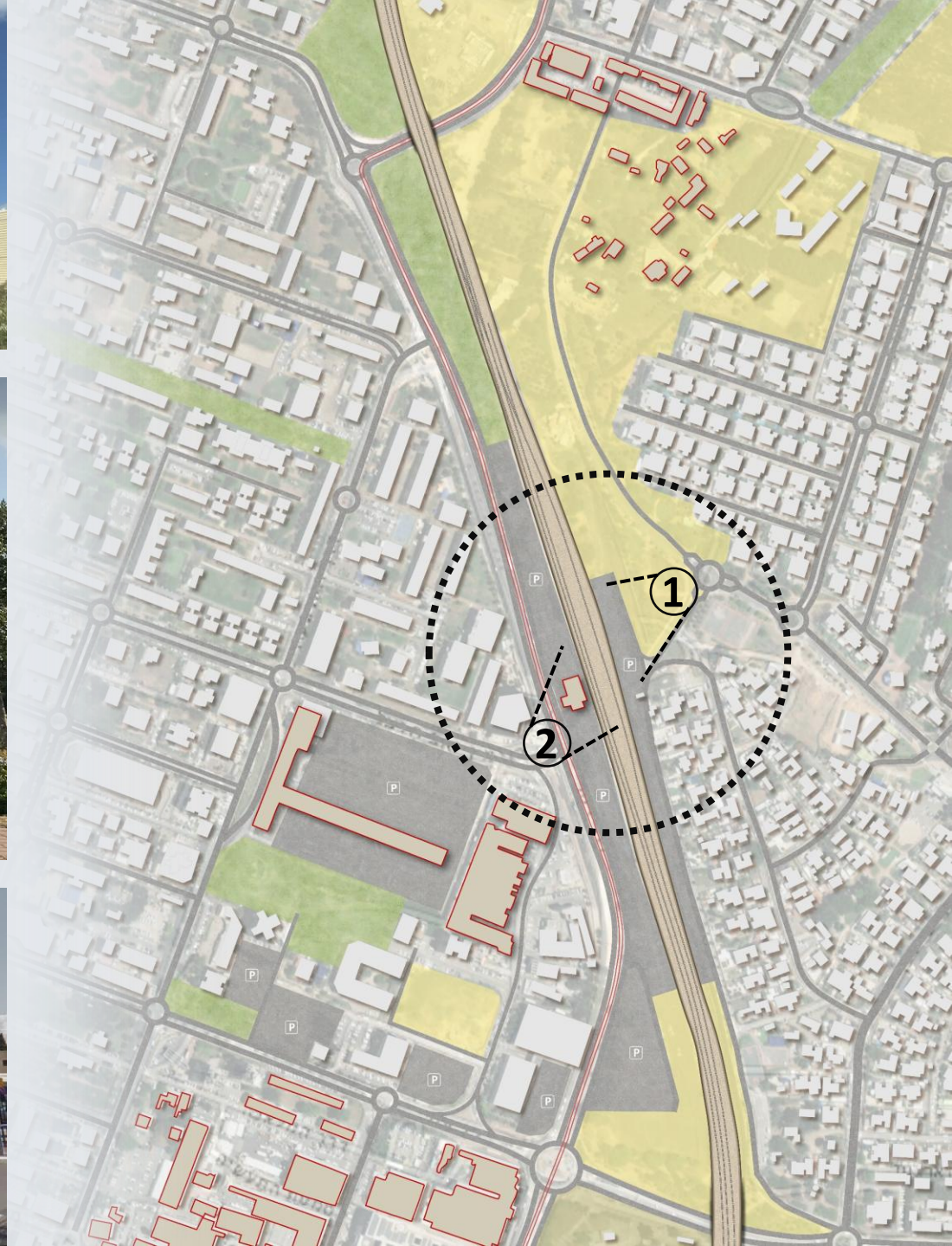
תחנת אגד - אוטובוסים

שוק עירוני - קונטיינרים

אזור תעשייה - קונטיינרים

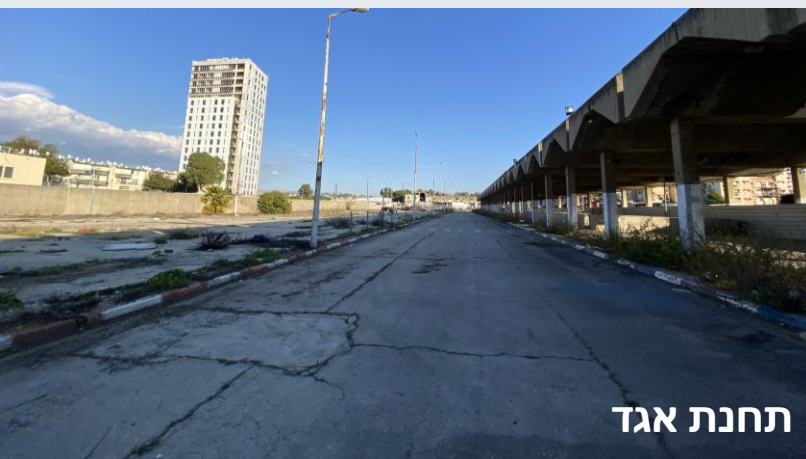
חניון הרכבת

שוק עירוני

תחנת אגד

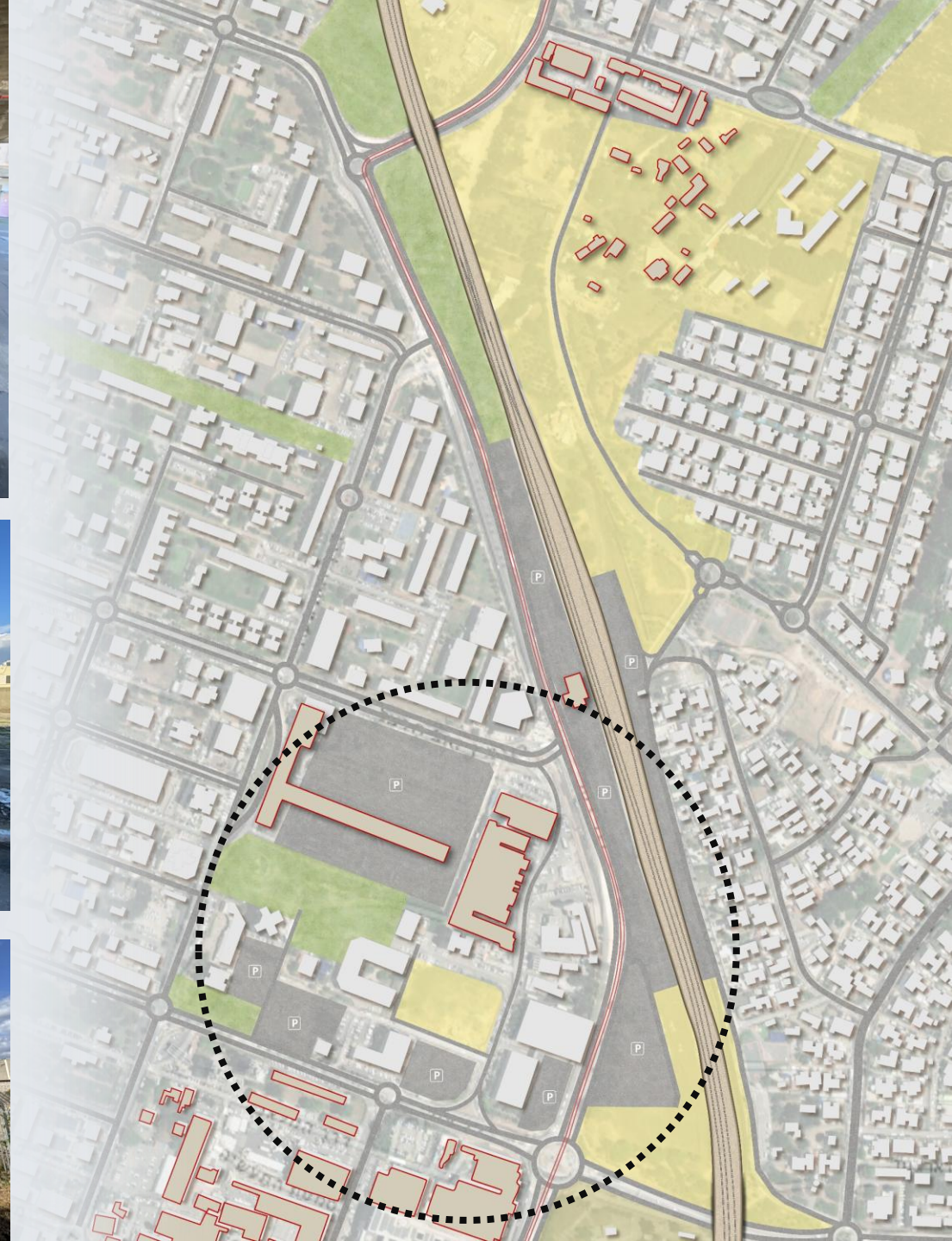
תחנת אגד

תחנת אגד

שוק עירוני

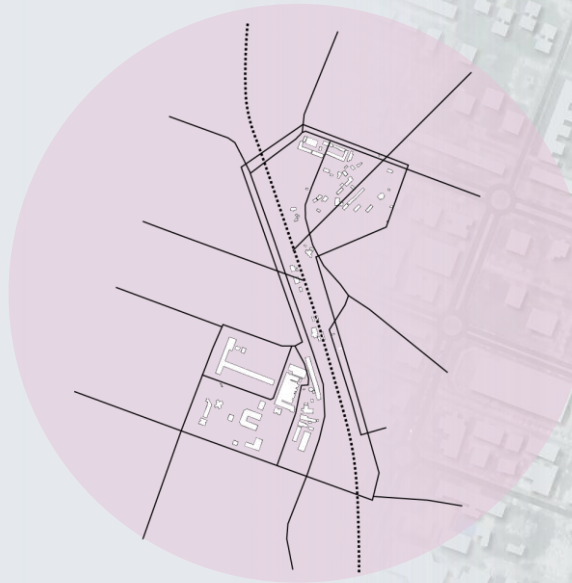

עקרונות תכנון

חיבור וערבוב

קישוריות ונגישות

גיוון שימושים

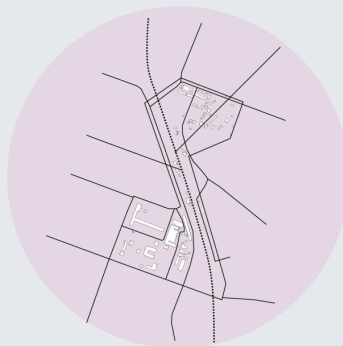

עקרונות תכנון

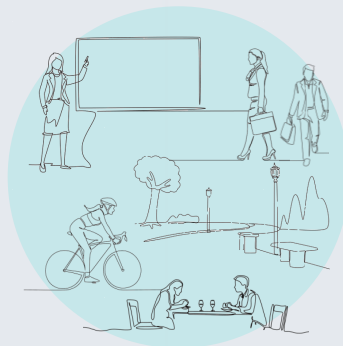
חיבור וערבוב

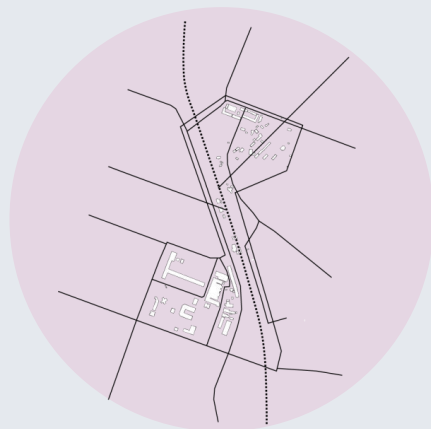
קישוריות ונגישות

גיוון שימושים

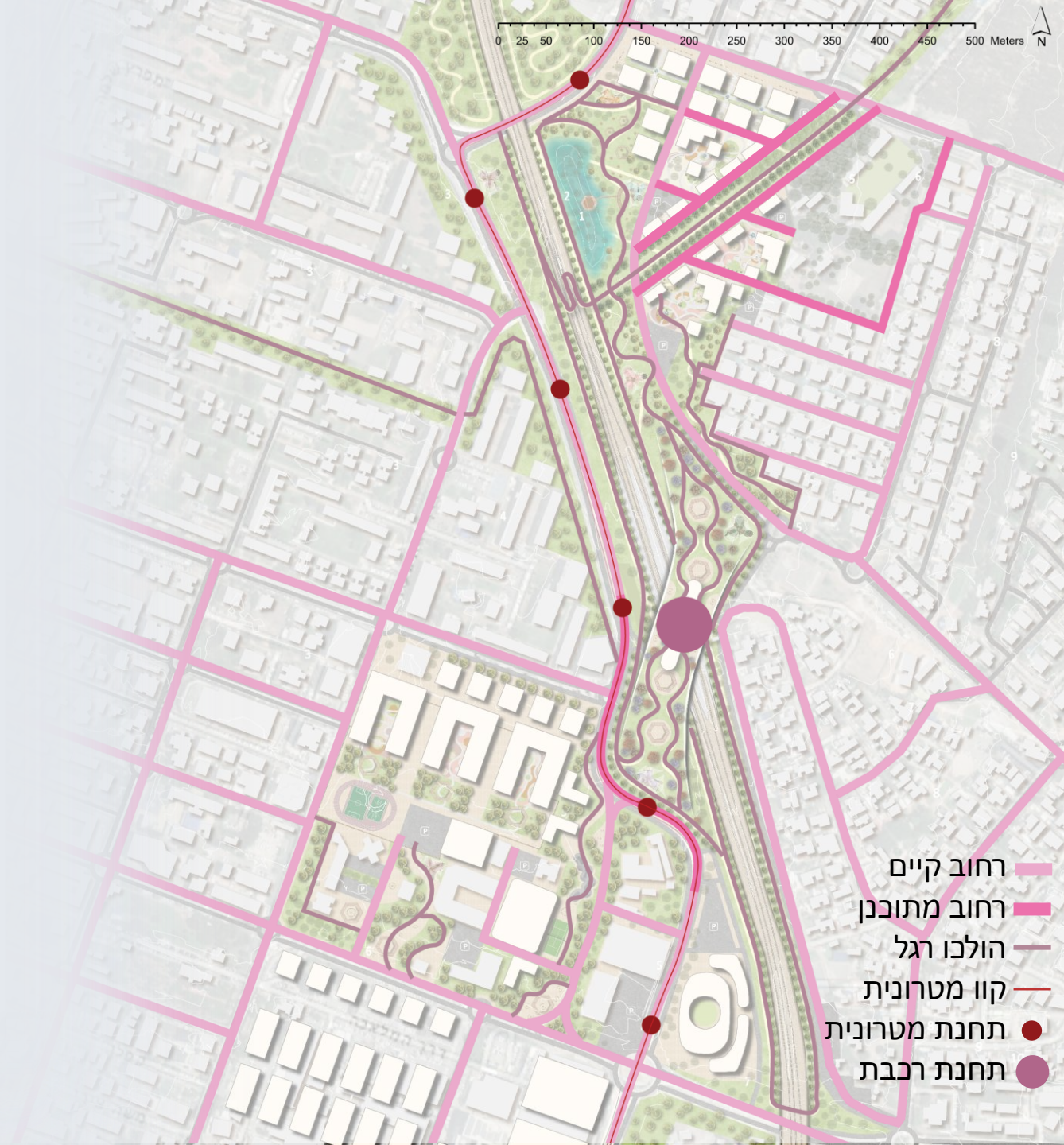
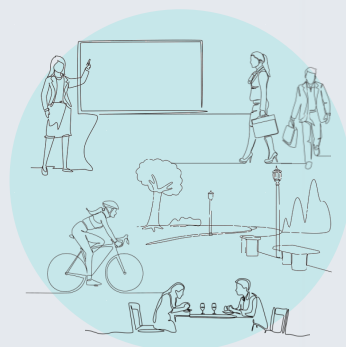
קישוריות ונגישות

חיבור וערבוב

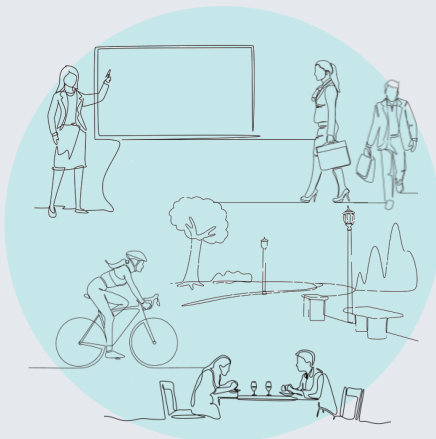

גיוון שימושים

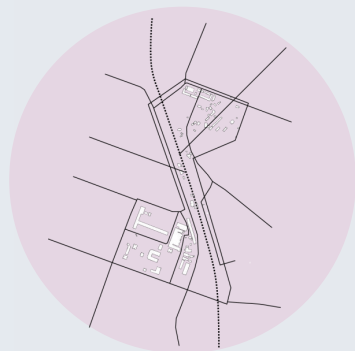

- רחוב קיים
- רחוב מתוכנן
- הולכו רגל
- קוו מטרופי
- תחנת מטרופי
- תחנת רכבת

גיוון שימושים

קישוריות ונגישות

חיבור וערבוב

מגורים ודיור בר השגה

מסעדות

מרכזי אומנות

מגורים

עסקים ומשרדים

תחנת הרכבת

בתי ספר דו-לשוניים

מרכזי ספורט

מרכז תחבורה

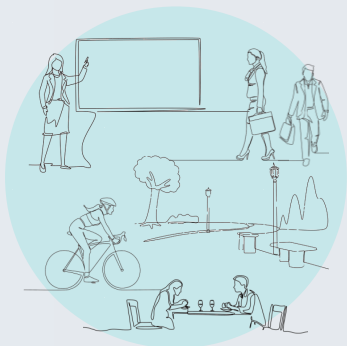
0 25 50 100 150 200 250 300 350 400 450 500 Meters N

0 25 50 100 150 200 250 300 350 400 450 500 Meters N

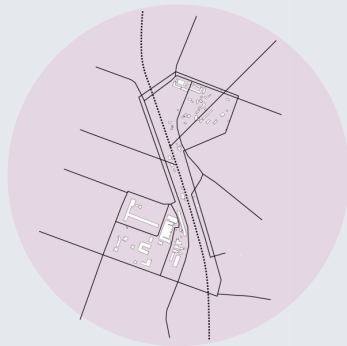
חיבור וערבוב

גיוון שימושים

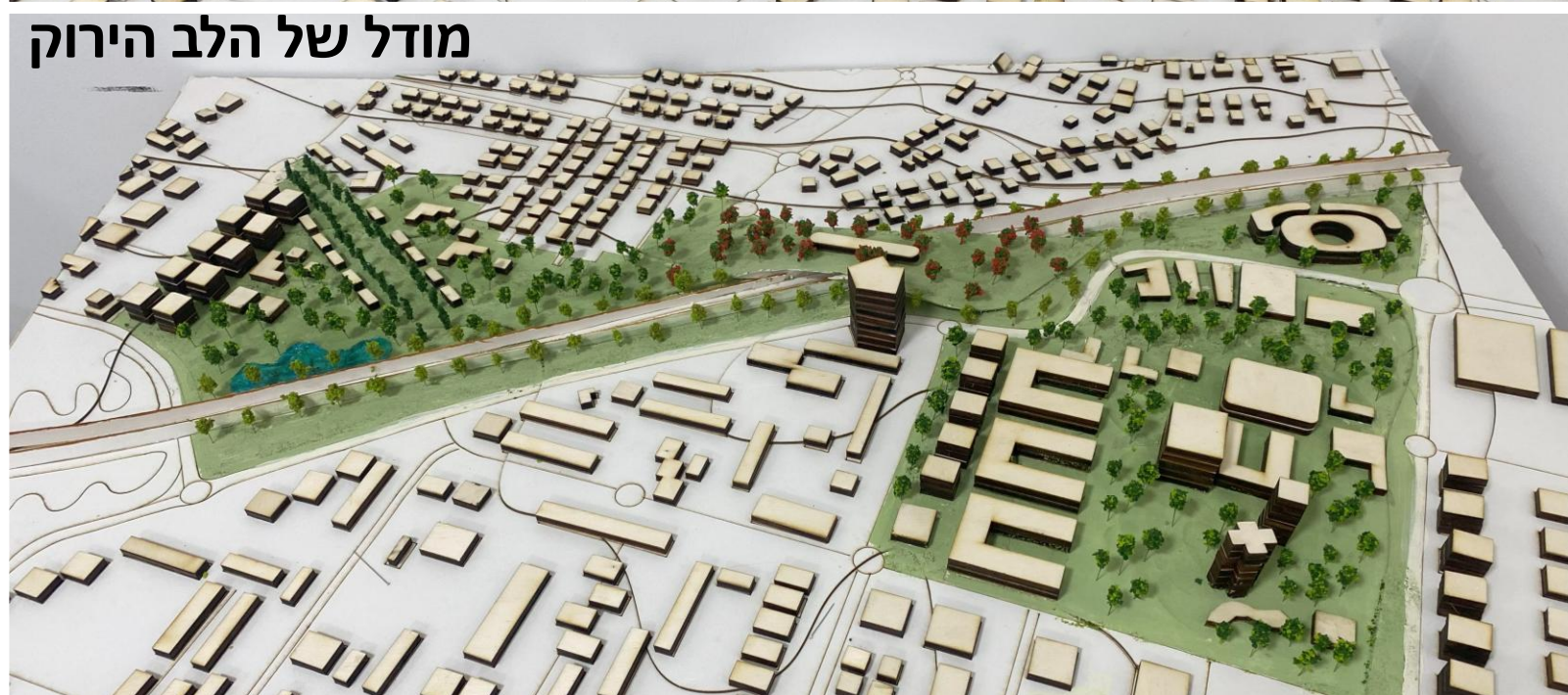

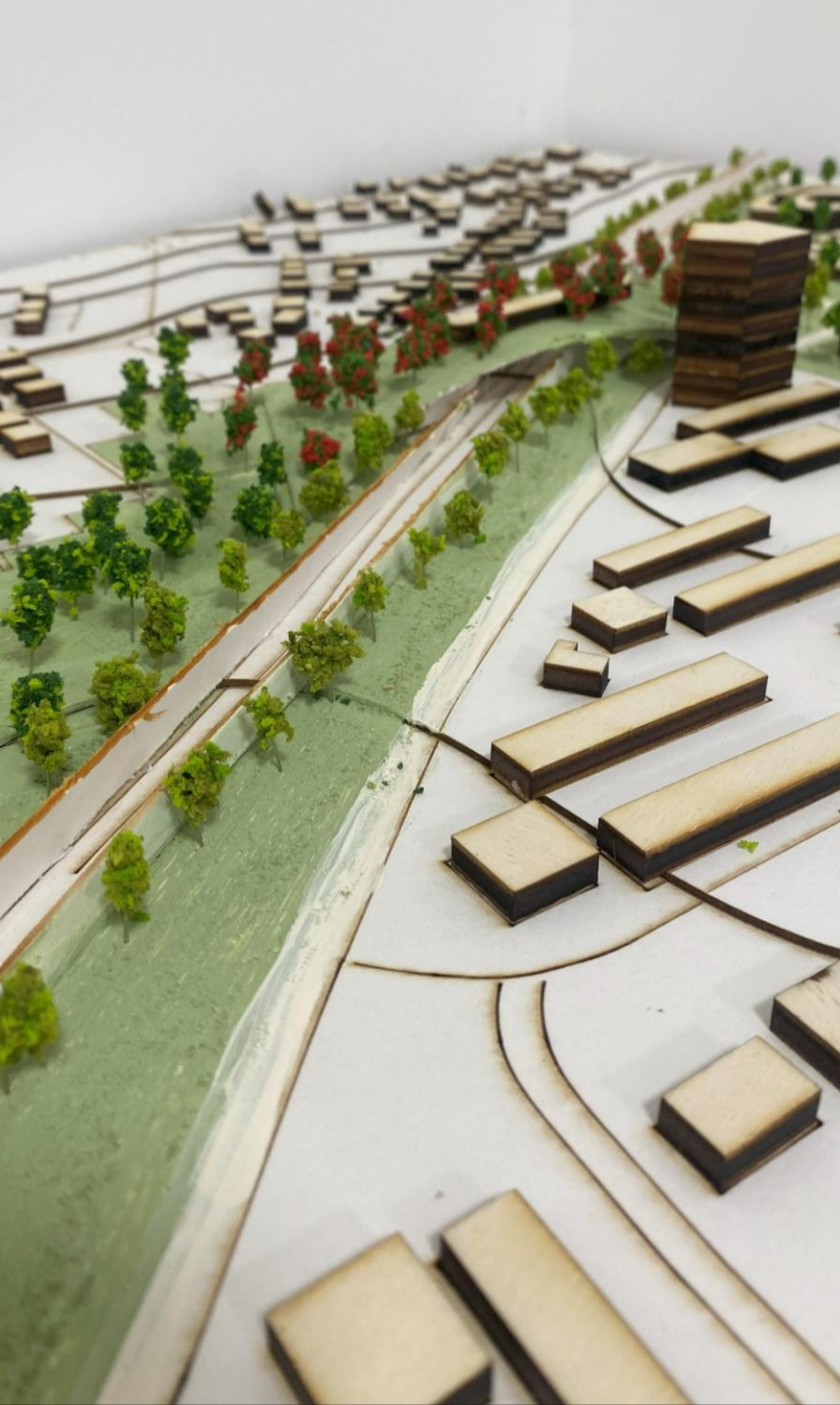
קישוריות ונגישות

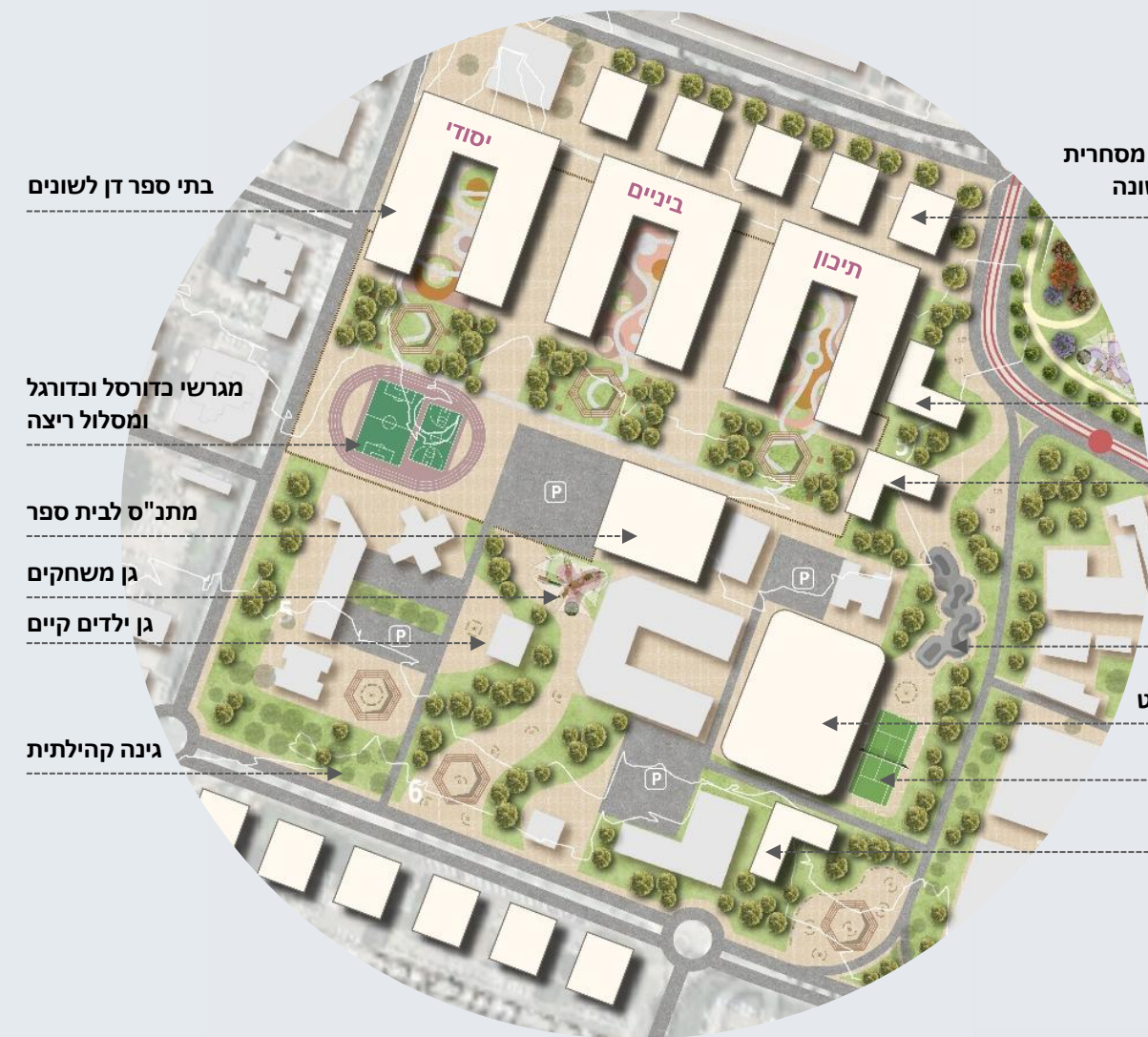

מודל של הלב הירוק

קריית החינוך והספורט

מגורים וחזית מסחרית
בקומה הראשונה

קורסים
וחוגים
ספרייה
ציבורית

סקייטפארק

מתנ"ס ספורט

מגרש טניס

מועדון לנוער

בתי ספר דן לשונים

מגרשי כדורסל וכדורגל
ומסלול ריצה

מתנ"ס לבית ספר

גן משחקים

גן ילדים קיים

גינה קהילתית

חתך של מרכזי לימודים משותפים ומרכזי ספורט

0 5 10 20 30 40 50 60 70 80 90 100 meters

רחוב בן עמי

רחבת ישיבה ציבורית

ת ישיבה ציבורית

תחנת הרכבת המחברת

חתך תחנת הרכבת – מצב תת-קרקעי ונגישות

0 5 10 20 30 40 50 60 70 80 90 100 meters

אולם ישיבה מוצל

עצי צבע

גן משחקים

טיילת ושביל אופניים

רחוב ראשי וקווי מטרופוליט

הטיילת ומרכזי בילוי ופנאי

דיור בר השגה

מסעדות וחנויות

טיילת מרכזית

מרכזי אומנות

חנונים ציבוריים

גינה קהילתית

גן משחקים

רחבת הופעות

גן משחקים

בריכת חורף

רחבת הופעות

גן משחקים

תכנית מפורטת

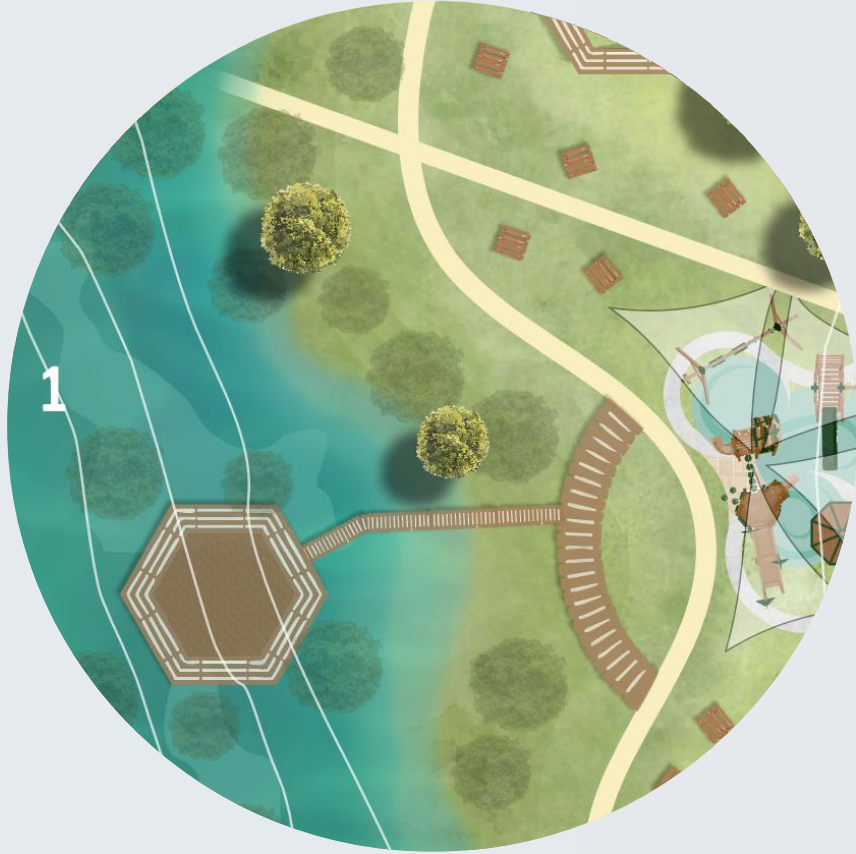
תכנית מפורטת

תכנית מפורטת

תכנית מפורטת

חתך של בריכת החורף – יער עירוני ופעילות בטבע

חתך של בריכת החורף – יער עירוני ופעילות בטבע

שטח אגן נגר: 320,000 מ"ר
כמות גשם שנתי: 580 מ"מ
צריך שטח של 7,467 מ"ר
ועומק בריכת חורף של 2 מ'

מתחבר אל מערכת הניקוז בצד המערבי ומתנקז אל הים

עצים קיימים

מסילת רכבת וקיר אקוסטי מסביב

טיילת ומסלול אופניים

חתך של טיילת אמת המים - מרכזי אומנות ומסעדות

שיעורי ריקוד

תאטרון להופעות

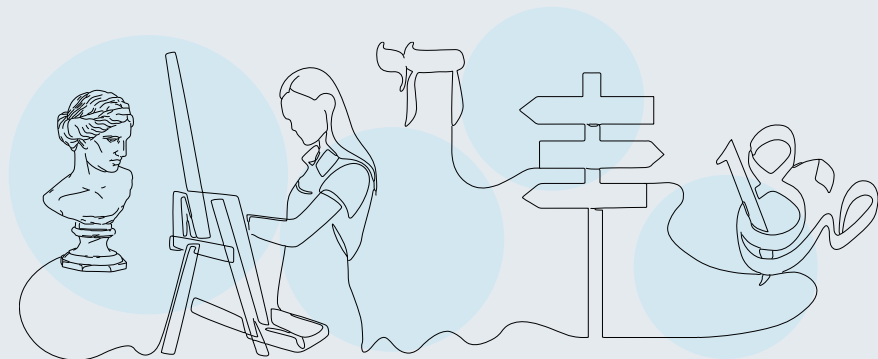
מוזיאון

קורסי ציור

חנות כלי נגינה

אזור פסטיבלים

מרכיבים של מרחב המפגש

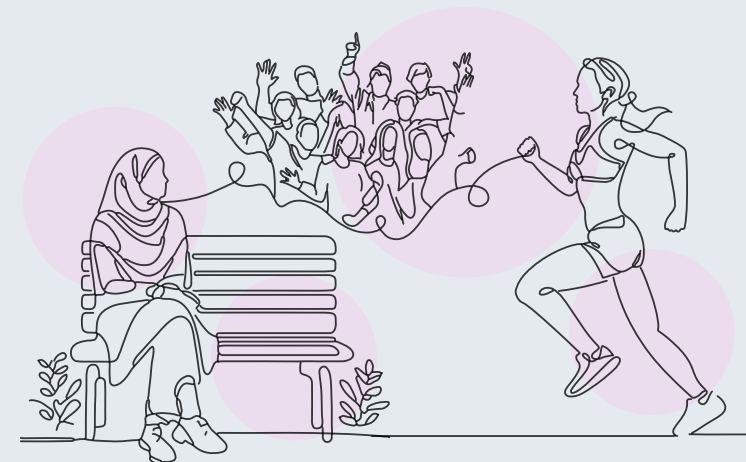

ייצוג

שפה, אומנות,
נרטיב.

קהילה

נגישות, מיקום,
מעורבות.

פעילות

גיוון, אירועים,
אינטראקציה.

ניהול

תחזוקה, אבטחה,
שליטה.

ייצוג

קהילה

פעילות

ניהול

ברוכים הבאים
اهلاً وسهلاً بكم

האומנית מיכל אטיאס
الفنانة ميخال اتياس

האומן אחמד אלסעדי
الفنان احمد السعدي

תודות ומקורות..

תודה למנחות ויועצים - דפנה גרינשטיין, תמר דראל-פוספלד, ברברה אהרונסון, אורי מורן, רפי רייש, שירה וילקוף
תודה לעירית עכו - מחלקת הרווחה בעיר, תודה לצוות יעד אדריכלים על ידע על תכנית מתאר של עכו

מקורות:

- מרחב משותף בעיר מעורבת: מודל ניתוח ופעולה, מריק שטרן, ניצן פייביש – ירושלים 2023
- פארקים עירוניים כמרחבים משותפים בערים מעורבות - מחקר וכתבייה יעל פדרמן 2024
- עמותת יוזמות אברהם 2020 MIXED CITIES SURVEY: Relationship Between Arab & Jewish Residents
- Arab integration in new and established mixed cities in Israel, Ahmed Baker Diab Tel Aviv University, Israel
- University of Haifa - Sammy Smoocha - Arab-Jewish Relations in Israel : Alienation and Rapprochement
- Public Open Space as an Agent of Coexistence - Dr. Ziva Kolodney 2014
- Revisiting Israel's Mixed Cities Trope - Nahum Karlinsky, 2021
- Coexistence in Public Space - Michelle Huttenhof 2021
- Arab/Jewish Intergroup Dialogue Courses: Building Communication Skills, Relationships, and Social Justice
Adrienne B. Dessel and Noor Ali

